

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ NEWSLETTER

ΕΠΙΚΑΙΡΑ ΘΕΜΑΤΑ

- Ετήσια Γενική Συνέλευση του Ελληνικού ICOMOS
- Το Συνέδριο της Ακρόπολης και οι θέσεις του Ελληνικού ICOMOS

UNESCO

- 44η Σύνοδος της Επιτροπής Παγκόσμιας Κληρονομιάς. Οι νέες εγγραφές.
- Διαγραφή του Liverpool από τον Κατάλογο Παγκόσμιας Κληρονομιάς
- Η UNESCO καλεί τη Βρετανία να επιστρέψει τα γλυπτά του Παρθενώνα στην Ελλάδα
- Εκλογή της Ελλάδας στην Επιτροπή Παγκόσμιας Κληρονομιάς
- Βραβείο Μελίνα Μερκούρη

ICOMOS

- Συνάντηση Ευρωπαϊκών ICOMOS
- Συμμετοχή Ελληνικού ICOMOS σε ημερίδα για ΔΕΘ
- Ελληνικό ICOMOS - Δελτία Τύπου

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ

- Διεθνής
- Ελληνική
- Εκδόσεις

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Το Ελληνικό ICOMOS

σας εύχεται καλή χρονιά

με υγεία, ευημερία και ευτυχία!

Περιεχόμενα

ΕΠΙΚΑΙΡΑ ΘΕΜΑΤΑ

- Ετήσια Γενική Συνέλευση του Ελληνικού ICOMOS σελ.3-4
- Το Συνέδριο της Ακρόπολης και οι θέσεις του Ελληνικού ICOMOS σελ.5-7

UNESCO

- 44η Σύνοδος της Επιτροπής Παγκόσμιας Κληρονομιάς. Οι νέες εγγραφές. σελ.8-21
- Διαγραφή του Liverpool από τον Κατάλογο Παγκόσμιας Κληρονομιάς σελ.22
- Η UNESCO καλεί τη Βρετανία να επιστρέψει τα γλυπτά του Παρθενώνα στην Ελλάδα σελ.23
- Εκλογή της Ελλάδας στην Επιτροπή Παγκόσμιας Κληρονομιάς σελ.24
- Βραβείο Μελίνα Μερκούρη σελ.25

ICOMOS

- Συνάντηση Ευρωπαϊκών ICOMOS σελ.26-28
- Συμμετοχή Ελληνικού ICOMOS σε ημερίδα για ΔΕΘ σελ.29-30
- Ελληνικό ICOMOS - Δελτία Τύπου σελ.31-35

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ

- Διεθνής Επικαιρότητα σελ.36-37
- Ελληνική Επικαιρότητα σελ.38-41
- Εκδόσεις σελ.43-43

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑσελ.43

ΕΤΗΣΙΑ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ICOMOS

20η ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ
ΤΟΥ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ICOMOS

Πραγματοποιήθηκε τη Δευτέρα 13 Δεκεμβρίου η ετήσια Γενική Συνέλευση του Ελληνικού Τμήματος του ICOMOS. Οι εργασίες της Γ.Σ. διεξήχθησαν διαδικτυακά, εξαιτίας των συνθηκών που έχουν διαμορφωθεί για την προστασία από τον Covid-19. Τόσο ο οικονομικός όσο και ο διοικητικός απολογισμός εγκρίθηκαν παμπηφεί από το σώμα της Γ.Σ. Ο διοικητικός απολογισμός περιελάμβανε τις ακόλουθες δραστηριότητες:

- Συμμετοχή στον εορτασμό της Παγκόσμιας Ημέρας Μνημείων και Τοποθεσιών (18/4/2021) και διακίνηση σχετικού Δελτίο Τύπου.
- Έκδοση και διακίνηση του τριμηνιαίου Newsletter του Ελληνικού ICOMOS.
- Ενημέρωση της βάσης δεδομένων και μελών του Ελληνικού ICOMOS στο διεθνές ICOMOS.
- Συμμετοχή στις δράσεις των Νέων Επιστημόνων του ICOMOS.
- Συμμετοχή στις δράσεις της Διεθνούς Επιτροπής Ιστορικών πόλεων (CIVVH).
- Συμμετοχή στις δράσεις της Διεθνούς Επιτροπής Οχυρώσεων (IcoFort).
- Συμμετοχή στη Συνάντηση των Ευρωπαϊκών ICOMOS (διά της Αντιπροέδρου του Ελληνικού ICOMOS Σ. Αυγερινού).
- Συμμετοχή και ψηφοφορία στη ΓΣ του διεθνούς ICOMOS.
- Σύνταξη από το Ελληνικό Τμήμα του ICOMOS Heritage Alert για την Ακρόπολη των Αθηνών.
- Συμμετοχή στην 7η Διεθνή Συνάντηση για την Αποκατάσταση των Μνημείων Ακροπόλεως δια των μελών του, Α.Νακάση, Α.Τανούλα, Ε.Τουμπακάρη και Τ.Patricio (Α.Γεωργόπουλος, διαδικτυακά).
- Παροχή της Αιγίδος του Ελληνικού ICOMOS για Συνέδριο του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Αναφέρθηκε, επίσης, πως συγκροτήθηκε φάκελος με τα δικαιολογητικά λειτουργίας του Ελληνικού ICOMOS προς υποβολή στην Περιφέρεια Αττικής.

Για την πτώση των οροφокονιαμάτων σε αίθουσα του υπερυψωμένου ισόγειου του κτηρίου του ελληνικού ICOMOS σημειώθηκε πως θα γίνει αποκατάστασή τους από τη Διεύθυνση Συντήρησης Αρχαίων και Νεώτερων Μνημείων. Για την πτώση των οροφокονιαμάτων στον εξώστη του ορόφου του κτηρίου, απεστάλη έγγραφο προς τη Διεύθυνση Προστασίας και Αναστήλωσης Νεώτερων και Σύγχρονων Μνημείων.

Όσον αφορά στη δικαστική διαμάχη με τους Αγριαντώνη-Παλαντζά έγινε ενημέρωση πως αναβλήθηκε η μήνυσή τους κατά των Νακάση-Πανοπούλου και ότι ορίστηκε νέα δικάσιμος για την 7η Φεβρουαρίου 2022. Σημειώνεται ότι οι Αγριαντώνης-Παλαντζάς από κοινού ή κατά μόνες έχουν χάσει τις προηγούμενες 5 δικαστικές διαμάχες, ενώ εκκρεμεί η εκδίκαση τουλάχιστον 5 ακόμα, ως απόρροια των ενεργειών τους.

Στον προγραμματισμό για το 2022 συμπεριλήφθηκαν οι ακόλουθες δραστηριότητες:

Για την Παγκόσμια Ημέρα Μνημείων και Τοποθεσιών (18/4/2022) προγραμματισμός εκδηλώσεως, μεταξύ των οποίων και διοργάνωση διαδικτυακών Ημερίδων.

Μετάφραση στα ελληνικά του χάρτη του ICOFORT (μετά την ψήφισή του) και ανάρτηση του στην ιστοσελίδα του Ελληνικού ICOMOS.

Μεταφράσεις και άλλων σημαντικών κειμένων του ICOMOS όπως π.χ. για την κλιματική αλλαγή, τη βιώσιμη ανάπτυξη κ.ά.

Συνέχιση της έκδοσης του τριμηνιαίου Ενημερωτικού Δελτίου του Ελληνικού ICOMOS.

Αναδιοργάνωση της εκπροσώπησής του Ελληνικού τμήματος στις Διεθνείς Επιστημονικές Επιτροπές του ICOMOS.

- Αλλαγή του Καταστατικού του Ελληνικού ICOMOS ή εναλλακτικά Έκδοση Εσωτερικού Κανονισμού.
- Ενεργοποίηση των Μνημονίων συνεργασίας με το Ρωσικό και τα Βαλκανικά ICOMOS, εφόσον το επιτρέψει η πανδημία.
- Συμμετοχή σε ευρωπαϊκά προγράμματα.

Η 7^Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ ΚΑΙ ΟΙ ΘΕΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ICOMOS

Από την 11η έως και τη 13η Νοεμβρίου 2021, πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα η «7η Διεθνής Συνάντηση για την Αποκατάσταση των Μνημείων Ακροπόλεως», με θέμα «Τα αναστηλωτικά έργα στην Ακρόπολη, τα νέα προγράμματα». Η Συνάντηση διοργανώθηκε από την Υπηρεσία Συντήρησης Μνημείων Ακρόπολης και την Επιτροπή Συντηρήσεως Μνημείων Ακροπόλεως, σε συνεργασία με τη Γενική Γραμματεία Πολιτισμού, την Εφορεία Αρχαιοτήτων Πόλης των Αθηνών και το Νέο Μουσείο Ακρόπολης. Η Συνάντηση, εύλογα, παρουσίαζε μεγάλο ενδιαφέρον, δεδομένου πως το προηγούμενο διάστημα είχαν εκφραστεί έντονες αντιρρήσεις (τόσο στον Τύπο όσο και στο διαδίκτυο) για τα νέα έργα στην Ακρόπολη, που αφορούσαν, αρχικά, στις διαστρώσεις από οπλισμένο σκυρόδεμα και, στη συνέχεια, στις ευρύτερες και εκτεταμένες παρεμβάσεις στον αρχαιολογικό χώρο της Ακρόπολης και τη δυτική πρόσβαση

Οι θεματικοί άξονες της Συνάντησης αφορούσαν σε μια θεωρητική προσέγγιση της αποκατάστασης των αρχαίων μνημείων, στην παρουσίαση της μελέτης για τη δυτική πρόσβαση και στην παρουσίαση του στρατηγικού σχεδίου επέμβασης στα τείχη της Ακρόπολης.

Η εκτίμηση του Ελληνικού ICOMOS, την οποία και διατύπωσε δημοσίως, είναι πως η Συνάντηση εξ αρχής ήταν προσχηματική και αποσκοπούσε στην τυπική νομιμοποίηση αφενός των ήδη τετελεσμένων έργων και αφετέρου ήδη ειλημμένων αποφάσεων για τα προγραμματισμένα έργα. Εκτιμά, επίσης, πως η Συνάντηση έχασε την ευκαιρία μιας ουσιαστικής επιστημονικής συζήτησης διεθνούς επιπέδου, αφού η συμμετοχή επιστημόνων από το εξωτερικό, περιορίστηκαν (τυχαία;) στην ευάριθμη παρουσία Ιταλών, κυρίως, συνέδρων.

Στη Συνάντηση έκανε εισήγηση ο Δρ Τάσος Τανούλας, ενώ παρενέβησαν με τοποθετήσεις η πρόεδρος του διεθνούς ICOMOS καθηγήτρια Δρ Teresa Patriccio και η Δρ Ελένη-Εύα Τουμπακάρη. Ο Πρόεδρος του Ελληνικού ICOMOS, Αθ. Νακάσης, παρενέβη στη συζήτηση με τοποθέτησή του, της οποίας τα κυριότερα σημεία ακολουθούν.

Α. Επί της αρχής, υπογράμμισε πως δεν ακολουθήθηκε η προβλεπόμενη από το νόμο διαδικασία με την υποβολή οριστικής μελέτης στο Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο (Κ.Α.Σ.). Είναι μάλιστα άξιο απορίας πως η υπό συζήτηση πρόταση (και όχι μελέτη) έχει ήδη την προέγκριση από το Κ.Α.Σ. και ότι η Υπουργική Απόφαση που έθετε τους όρους και τις προδιαγραφές της υπεγράφη μόλις στις 28 Σεπτεμβρίου 2021.

Β. Για τη δυτική προσπέλαση (και ειδικότερα όσον αφορά στην αξία της αυθεντικότητας και των ανακατασκευών) ανέφερε πως η δυσανάλογα ελάχιστη (πρακτικά ανύπαρκτη) ποσότητα αυθεντικού υλικού (αν και δεν έχει ακόμη με σαφήνεια προσδιοριστεί) αντίκειται σε όλες τις ισχύουσες διεθνείς χάρτες αποκατάστασης.

Αναφορικά με την αξία της αυθεντικότητας, που στη Συνάντηση αμφισβητήθηκαν κυρίως από τον καθηγητή Μ. Κορρέ, θύμισε τον σημαντικό ρόλο που έχει διαδραματίσει η Ελλάδα, με τις θέσεις, που τις προηγούμενες δεκαετίες εξέφραζε και αναρωτήθηκε αν αυτό θα πρέπει να αναιρεθεί. Σημείωσε, μάλιστα, πως στην κλίμακα αξιολόγησης της αυθεντικότητας ενός μνημείου δεν πρέπει να απαξιώνεται το πρωτογενές υλικό κατασκευής του (σε σχέση π.χ. με τη μορφή), που ισχυρίζεται ο Μανόλης Κορρές. Υπογράμμισε, επίσης, πως δεν επιτρέπεται να διασπάται η ενιαία προσέγγιση ενός μνημείου (εν προκειμένω του μνημειακού συνόλου της Ακρόπολης των Αθηνών), με αξιολογικές διακρίσεις σε σημαντικά μέρη (π.χ. κίονες) και λιγότερο σημαντικά (δυτική κλίμακα) μέρη, όπως προτείνει ο Μανόλης Κορρές, ενώ τόνισε πως μια πρόταση τέτοιας εκτεταμένης ανακατασκευής απαιτεί σοβαρή και διεπιστημονική συζήτηση που σε αυτή την πρόταση δεν υφίσταται.

Το ICOMOS ως ο επίσημος τεχνικός σύμβουλος της UNESCO έχει πρωτοστατήσει, διεθνώς, στη συζήτηση περί αναστηλώσεων και ανακατασκευών και στη Συνάντηση της Ακρόπολης είχε τη χαρά να εκπροσωπείται και από την πρόεδρό του καθηγήτρια, Δρ Teresa Patricio. Οι υποδείξεις, κατά συνέπεια, μελών του προεδρείου της Συνάντησης (όπως της Φ. Μαλλούχου-Tufano) προς την πρόεδρο του ICOMOS, δεν ήταν μόνο ατυχείς αλλά και επιστημονικά μη αποδεκτές.

Γ. Όσον αφορά στην πρόταση για τη δυτική προσπέλαση της Ακρόπολης σημείωσε πως δεν υπάρχει βεβαιότητα για την πραγματική μορφή της κλίμακας κατά τον 1ο αιώνα, γεγονός που φάνηκε και κατά την παρουσίαση της πρότασης, ενώ δεν έχει επαρκώς αιτιολογηθεί ο λόγος που σε ένα κατεξοχήν κλασικό μνημείο, προκρίνεται η ρωμαϊκή αποκατάσταση της προσπέλασής της.

Δ. Σχετικά με τη διαχείριση των επισκεπτών αναρωτήθηκε πώς θα διευθετηθεί η μαζική προσέλευση αν: α) καταργηθεί η πορεία των επισκεπτών από τη νότια πλευρά του λόφου, που κι αυτό έχει κατά καιρούς λεχθεί, β) η κλίμακα στο κατώτερο τμήμα της ανακατασκευαστεί μόνο στο 1/3 της και με δεδομένη την ύπαρξη της πύλης Beulé στο μέσον της κύριας πορείας των επισκεπτών. Είναι σημαντικό να αποφασίσουμε, τόνισε, τι θέλουμε να κάνουμε στην Ακρόπολη (αυτό είναι το στρατηγικό όραμα). Και γι' αυτό το πράγμα λόγο έχει το ίδιο το μνημείο, οι προδιαγραφές, η φέρουσα ικανότητά του, οι αξίες που αντιπροσωπεύει. Αλλιώς θα πρέπει να δεχτούμε τη διαχείριση που υπαγορεύουν τα κρουαζιερόπλοια!

Ε. Για τις διαστρώσεις από μπετόν είπε πως η προσπάθεια να πεισθούμε (από τους Μ. Κορρέ, Μ. Λεφαντζή κ.ά.) πως το μπετόν είναι ένα υλικό φιλικό προς τα μνημεία, πως η γενιά μας ζει μέσα στο μπετόν και πως ήδη υπήρξε μπετόν στην Ακρόπολη, είναι ατυχής. Εξάλλου, η λεπτή διάστρωση Τραυλού δεν έχει καμιά σχέση με αυτό που τώρα υλοποιείται. Και ενώ η κατάσταση για τη διέλευση των ΑμεΑ (όπως ήταν η αρχική αιτιολόγηση των τοιμεντένιων διαστρώσεων) έχει κάπως βελτιωθεί, οι κλίσεις που διατηρούνται επί του εδάφους είναι ακατάλληλες. Εξέφρασε μάλιστα την απογοήτευσή του για το ύψος και το χαμηλό επίπεδο της αντιπαράθεσης που εκφράστηκε από τον Μ. Λεφαντζή, και για το γεγονός πως η συζήτηση για τις διαστρώσεις δεν έγινε εγκαίρως, αλλά εκ των υστέρων, με σκοπό την a posteriori «νομιμοποίηση» των εργασιών.

a posteriori «νομιμοποίηση» των εργασιών.

Παρά τις περιοριστικές συνθήκες για την ανάπτυξη ενός επιστημονικού διαλόγου, υπάρχει σχετική ικανοποίηση γιατί έστω και παρενθετικά μπόρεσαν να αναδειχτούν οι μεγάλοι κίνδυνοι που απειλούν την αξία του μνημείου από την υλοποίηση των προγραμματισμένων παρεμβάσεων.

Ως μια πρώτη επιτυχία της πίεσης που ασκείται από ολοένα και περισσότερους επιστήμονες, μπορεί να θεωρηθεί η παραδοχή από το Προεδρείο της Συνάντησης πως τα υλικά που θα χρησιμοποιηθούν στην επόμενη φάση των εργασιών «θα είναι με βάση την άργιλο και τον ασβέστη και δεν πρόκειται να επαναληφθούν στις επιφάνειες αυτές τέτοιας έκτασης διαδρομές που θα έχουν ως κύρια κόνια το τοιμέντο».

Το Ελληνικό ICOMOS θεωρεί πως η «7^η Διεθνής Συνάντηση για την Αποκατάσταση των Μνημείων Ακροπόλεως» σε καμιά περίπτωση δεν μπόρεσε να σταθεί στο ύψος των περιστάσεων γι αυτό και θεωρεί αναγκαία τη διοργάνωση ενός πραγματικά διεθνούς συνεδρίου, με συμμετοχή επιστημόνων όλων των ειδικοτήτων, που με τρόπο αντικειμενικό και διεπιστημονικό θα προσεγγίσουν τα μείζονα θέματα των προτεινόμενων επεμβάσεων.

Η πρόεδρος του Διεθνούς ICOMOS κ. Teresa Patriccio στην Αθήνα

Στην Αθήνα βρέθηκε, το διάστημα από 12 έως 14 Νοεμβρίου 2021, η πρόεδρος του διεθνούς ICOMOS, Teresa Patriccio, προσκεκλημένη της ΥΣΜΑ να παρακολουθήσει την 7^η Διεθνή Συνάντηση για την Αποκατάσταση των Μνημείων Ακροπόλεως.

Στην παρέμβασή της η πρόεδρος του ICOMOS υπογράμμισε πως η πρόταση αποκατάστασης της δυτικής πρόσβασης στην Ακρόπολη, έτσι όπως έχει σήμερα διατυπωθεί, συνιστά μια εκτεταμένη παρέμβαση που θα έχει αρνητικό αποτέλεσμα στο μνημείο. Σημείωσε, επίσης, την ανάγκη εκπόνησης ενός σχεδίου διαχείρισης, που θα αντιμετωπίζει αποτελεσματικά τα προβλήματα και τους κινδύνους.

Υπενθυμίζεται, πως το διεθνές ICOMOS έχει εκφράσει στο πρόσφατο παρελθόν την έντονη ανησυχία του για τις τοιμεντένιες διαστρώσεις στην Ακρόπολη, οι οποίες θέτουν σε κίνδυνο την εξαιρετική οικουμενική αξία ενός από τα πλέον εμβληματικά μνημεία του παγκόσμιου πολιτισμού.

<https://www.icomos.org/en/78-english-categories/93687-icomos-expresses-its-deep-concerns-about-interventions-at-the-acropolis-athens>

Το Σάββατο 13 Νοεμβρίου η Teresa Patriccio επισκέφτηκε το κτήριο του ICOMOS, όπου και ξεναγήθηκε στους χώρους του, ενώ το βράδυ της ίδιας ημέρας παρατέθηκε προς τιμήν της δείπνο, στο οποίο παραβρέθηκαν μέλη του ΔΣ του Ελληνικού τμήματος του ICOMOS.

UNESCO

Η 44^η ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ ΟΙ ΝΕΕΣ ΕΓΓΡΑΦΕΣ ΣΤΟΝ ΚΑΤΑΛΟΓΟ

Στην πόλη Fuzhou της Κίνας πραγματοποιήθηκε η 44η σύνοδος της Επιτροπής Παγκόσμιας Κληρονομιάς. Η σύνοδος, που διήρκεσε από 16 έως 31 Ιουλίου 2021, αποτέλεσε την πρώτη διαδικτυακή συγκέντρωση που διοργανώθηκε από την UNESCO για να συζητηθούν θέματα σχετικά με την Παγκόσμια Κληρονομιά. Η σύνοδος ενέγραψε **34 νέα αγαθά** (από τα 36 αιτήματα που συζητήθηκαν), εκ των οποίων 29 είναι πολιτιστικά και 5 φυσικά αγαθά. Η σύνοδος ενέκρινε επίσης την επέκταση τριών άλλων στον Κατάλογο Παγκόσμιας Κληρονομιάς.

Κατά τη διάρκεια της συνόδου εγκρίθηκε η **Διακήρυξη του Fuzhou**, επαναλαμβάνοντας την αρχή της Σύμβασης για την Προστασία της Παγκόσμιας Πολιτιστικής και Φυσικής Κληρονομιάς και τη σημασία της προώθησης της διεθνούς συνεργασίας για την προστασία της Παγκόσμιας Κληρονομιάς.

Ως απάντηση στη μεγάλη ανησυχία από τον αντίκτυπο της κλιματικής αλλαγής στη βιώσιμη ανάπτυξη των μνημείων Παγκόσμιας Κληρονομιάς, η Διακήρυξη τονίζει ότι η διατήρηση της Παγκόσμιας Κληρονομιάς αποτελεί κοινή ευθύνη για την ανθρωπότητα και ζητά να κλιμακωθεί η υποστήριξη προς τις αναπτυσσόμενες χώρες, ιδιαίτερα προς τις αφρικανικές χώρες και τα μικρά νησιωτικά αναπτυσσόμενα κράτη, με στόχο να διατηρήσουν έναν ανοιχτό, χωρίς αποκλεισμούς, προσαρμοστικό, βιώσιμο, ανθεκτικό, καθαρό και όμορφο κόσμο για τις μελλοντικές γενιές.

Η Αυτού Εξοχότητα κ. Tian Xuejun, Υφυπουργός Παιδείας, Πρόεδρος της Εθνικής Επιτροπής της Κίνας για την UNESCO και Πρόεδρος της 44ης συνόδου της Επιτροπής Παγκόσμιας Κληρονομιάς δήλωσε: «Είμαστε στην ευχάριστη θέση που δύο αφρικανικές τοποθεσίες εγγράφηκαν στον Κατάλογο Παγκόσμιας Κληρονομιάς, εφαρμόζοντας το ψήφισμα της UNESCO για την παγκόσμια προτεραιότητα της Αφρικής. Αν και μπορούμε να συναντηθούμε μόνο μέσω διαδικτύου, μπορούμε ακόμα να μοιραστούμε τη χαρά των Συμβαλλόμενων Κρατών που υπέβαλαν με επιτυχία αίτηση για εγγραφή στον Κατάλογο Παγκόσμιας Κληρονομιάς».

Σημείωσε, επίσης, ότι ο αριθμός των τοποθεσιών Παγκόσμιας Κληρονομιάς που προστέθηκαν πρόσφατα στις ανεπτυγμένες χώρες και στις αναπτυσσόμενες χώρες είναι περίπου ίσοι, και ο αριθμός των τοποθεσιών Παγκόσμιας Κληρονομιάς που εφαρμόστηκαν από κοινού από πολλές χώρες και σειριακές τοποθεσίες παρουσίασε αύξηση.

Η συνεδρία εξέτασε επίσης περισσότερες από 200 εκθέσεις σχετικά με την κατάσταση διατήρησης των ακινήτων της Παγκόσμιας Κληρονομιάς. Το Σινικό Τείχος στην Κίνα και το Εθνικό Πάρκο Comoé (TNP), καθώς και το Εθνικό Πάρκο Taï (CNP) στην Ακτή Ελεφαντοστού, αναφέρθηκαν ως καλές περιπτώσεις προστασίας και διαχείρισης της Παγκόσμιας Κληρονομιάς. Το Εθνικό Πάρκο Salonga στη Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό αφαιρέθηκε από τον Κατάλογο της Παγκόσμιας Κληρονομιάς σε Κίνδυνο, ενώ η σύνοδος αποφάσισε να διαγράψει το «Liverpool – Maritime Mercantile City» (Ηνωμένο Βασίλειο) από τον Κατάλογο Παγκόσμιας Κληρονομιάς, καθιστώντας το ως το πρώτο μνημείο που καταργήθηκε την τελευταία δεκαετία.

Η σύνοδος σημείωσε επίσης σημαντική πρόοδο στη μεταρρύθμιση της εφαρμογής Παγκόσμιας Κληρονομιάς. Ένας μηχανισμός προαξιολόγησης θα ενεργοποιηθεί τον Σεπτέμβριο του 2023, ώστε η συνεδρίαση της Επιτροπής Παγκόσμιας Κληρονομιάς να μπορεί να ενισχύσει την επικοινωνία με τις αρχές αξιολόγησης στο αρχικό στάδιο της εφαρμογής.

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΑ ΑΓΑΘΑ

Τύμβος Arslantepe (Τουρκία)

Ο τύμβος Arslantepe βρίσκεται σε απόσταση 7Χλμ από την πόλη Μαλάτια (αρχ. Μελιτινή), σε μια σημαντική περιοχή που αποτέλεσε σταυροδρόμι όλων των μεγάλων πολιτισμών της Εγγύς Ανατολής. Βρίσκεται στα δυτικά της λίμνης του φράγματος Karakaya στον Ευφράτη και έχει ύψος 30 μέτρων, γεγονός που τον καθιστά έναν από τους μεγαλύτερους στην Τουρκία. Η θέση κατοικήθηκε τουλάχιστον από την 6η χιλιετία π.Χ., στη Χαλκολιθική εποχή, ενώ αποτέλεσε σημαντικό Χεττιτικό οικισμό σε όλες τις περιόδους της Χεττιτικής ιστορίας αλλά και αργότερα του Νέο-χεττιτικού κράτους. Η περιοχή χρησιμοποιήθηκε στα ρωμαϊκά χρόνια ως χωριό (5ος-6ος αι. μ.Χ.) και στα βυζαντινά ως νεκρόπολη (11ος αιώνας μ.Χ.).

Αρχαιοαστρονομικό Σύμπλεγμα του Τσανκίγιο (Περού)

Το Αρχαιοαστρονομικό Σύμπλεγμα Chankillo είναι μια προϊστορική τοποθεσία (250-200 π.Χ.), που βρίσκεται στη βόρεια κεντρική ακτή του Περού, στην κοιλάδα Casma και περιλαμβάνει ένα σύνολο κατασκευών σε ένα ερημικό τοπίο που, μαζί με φυσικά χαρακτηριστικά, λειτουργούσε ως ημερολογιακό όργανο. Η θέση περιλαμβάνει ένα συγκρότημα τριών περιβόλων στην κορυφή ενός λόφου, γνωστό ως Οχυρωμένος Ναός, δύο κτηριακά συγκροτήματα που ονομάζονται Παρατηρητήριο και Διοικητικό Κέντρο και μια σειρά από 13 κυβοειδείς πύργους που εκτείνονται κατά μήκος της κορυφογραμμής ενός λόφου. Το μνημείο θεωρήθηκε πρωτοποριακό, καθώς χρησιμοποιούσε τον ηλιακό κύκλο και έναν τεχνητό ορίζοντα για να σηματοδοτήσει τα ηλιοστάσια, τις ισημερίες και κάθε άλλη ημερομηνία μέσα στο έτος, με ακρίβεια 1-2 ημερών.

Οι αποικίες της Αγαθότητας (Βέλγιο, Ολλανδία)

Η διεθνής σειριακή εγγραφή περιλαμβάνει τέσσερις οικισμούς, πολιτιστικά τοπία με μία αποικία στο Βέλγιο και τρεις στην Ολλανδία. Όλα μαζί μαρτυρούν ένα πείραμα του 19ου αιώνα στην κοινωνική μεταρρύθμιση, μια προσπάθεια ανακούφισης της αστικής φτώχειας με την ίδρυση αγροτικών αποικιών σε απομακρυσμένες τοποθεσίες. Οι αποικίες διαθέτουν κτήρια κατοικιών, αγροτικές, εκκλησίες και άλλες κοινόχρηστες εγκαταστάσεις. Στην ακμή τους, στα μέσα του 19ου αιώνα, πάνω από 11.000 άνθρωποι ζούσαν σε τέτοιες αποικίες στην Ολλανδία. Στο Βέλγιο ο αριθμός τους έφτασε στις 6.000 το 1910.

Ο φάρος του Κορντουάν (Γαλλία)

Ο Φάρος του Cordouan υψώνεται σε ένα ρηχό βραχώδες οροπέδιο στον Ατλαντικό Ωκεανό, στις εκβολές των εκβολών του Gironde. Χτισμένος από λευκούς ασβεστολίθους στις αρχές του 16ου και 17ου αιώνα, σχεδιάστηκε από τον μηχανικό Louis de Foix και ανακαινίστηκε από τον μηχανικό Joseph Teulère στα τέλη του 18ου αιώνα. Θεωρείται αριστούργημα της Αναγέννησης, μια σύνθεση βασιλικού παλατιού, καθεδρικού ναού και οχυρού. Η αρχιτεκτονική του μορφή άντλησε έμπνευση από αρχαία πρότυπα και τον αναγεννησιακό μανιερισμό και ειδικότερα την αρχιτεκτονική манιέρα της σχολής μηχανικών École des Ponts et Chaussées της Γαλλίας. Παραμένει μέχρι σήμερα σε λειτουργία.

Σύνορα της ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας – Οι λίμνες του Δούναβη, δυτικό τμήμα, (Αυστρία, Γερμανία, Σλοβακία)

Η εγγραφή αυτή καλύπτει έκταση σχεδόν 600 χιλιομέτρων από τα σύνορα του Δούναβη ολόκληρης της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας. Η θέση αποτελούσε μέρος των πολύ μεγάλων συνόρων της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας που περικύκλωσε τη Μεσόγειο Θάλασσα. Οι κάτω γερμανικές λίμνες (Δυτικό Τμήμα) εκφράζουν τις ιδιαιτερότητες αυτού του τμήματος των ρωμαϊκών συνόρων, με την επιλογή θέσεων που περιλαμβάνουν βασικά αντιπροσωπευτικά στοιχεία από δρόμους, φρούρια λεγεωναρίων και τους συναφείς οικισμούς τους έως μικρά οχυρά και προσωρινά στρατόπεδα, καθώς και τον τρόπο με τον οποίο αυτές οι δομές σχετίζονται με την εκεί τοπογραφία.

Ναός Κακατίγια Ρουντρεσουάρα (Ραμάππα) Τελαγκάνα (Ινδία)

Το Rudreshwara, γνωστό ως ναός Ramappa, βρίσκεται περίπου 200 χιλιόμετρα βορειοανατολικά του Hyderabad, στην Πολιτεία Telangana. Είναι ο κύριος ναός του Σίβα σε ένα περιτειχισμένο συγκρότημα που χτίστηκε κατά την περίοδο Κακατιάν (1123-1323) από τους ηγεμόνες Ρουντράντεβα και Ρετσάρλα Ρούντρα. Η κατασκευή του ναού από ψαμμίτη ξεκίνησε το 1213 και πιστεύεται ότι συνεχίστηκε για περίπου 40 χρόνια. Τα υψηλής καλλιτεχνικής ποιότητας γλυπτά του ναού απεικονίζουν τα τοπικά χορευτικά έθιμα και την κουλτούρα των Kakatiyan. Βρίσκεται στους πρόποδες μιας δασικής περιοχής, κοντά στις όχθες του Ramappa Cheruvu και μιας δεξαμενής νερού που χτίστηκε από την Kakatiya. Η επιλογή του σκηνικού για το οικοδόμημα ακολούθησε την ιδεολογία και την πρακτική που επικυρώθηκε στα δαρμικά κείμενα ότι οι ναοί πρέπει να αποτελούν αναπόσπαστο μέρος ενός φυσικού περιβάλλοντος.

Ματιλντένχεε Ντάρμσταντ (Γερμανία)

Η Αποικία Καλλιτεχνών του Ντάρμσταντ στο Mathildenhöhe, την υψηλότερη θέση πάνω από την πόλη του Ντάρμσταντ στη δυτική-κεντρική Γερμανία, ιδρύθηκε το 1897 από τον Ερνστ Λούντβιχ, Μέγα Δούκα της Έσσης, ως ένα κέντρο αναδυόμενων μεταρρυθμιστικών κινημάτων στην αρχιτεκτονική, τις τέχνες και τη χειροτεχνία. Τα κτήρια της αποικίας δημιουργήθηκαν από τα μέλη καλλιτέχνες της ως πειραματικά πρότυπα μοντερνιστικά περιβάλλοντα διαβίωσης και εργασίας. Η αποικία επεκτάθηκε κατά τη διάρκεια διαδοχικών διεθνών εκθέσεων το 1901, το 1904, το 1908 και το 1914. Σήμερα, προσφέρει μια μαρτυρία για την πρόωμη μοντέρνα αρχιτεκτονική, τον πολεοδομικό σχεδιασμό και το σχεδιασμό τοπίου.

Τοιχογραφίες του 14ου αιώνα στην Πάντοβα (Ιταλία)

Αυτή η εγγραφή αποτελείται από οκτώ θρησκευτικά και κοσμικά συγκροτήματα κτηρίων, εντός της περιτειχισμένης πόλης της Πάντοβας, τα οποία στεγάζουν μια επιλογή από κύκλους νωπογραφιών που ζωγραφίστηκαν μεταξύ 1302 και 1397 από διαφορετικούς καλλιτέχνες για διαφορετικούς τύπους προστατών και μέσα σε κτήρια διαφορετικών λειτουργιών. Οι τοιχογραφίες, που διατηρούν μια ενότητα ύφους και περιεχομένου, περιλαμβάνουν τον κύκλο νωπογραφιών του παρεκκλησιού του Giotto Scrovegni, το οποίο θεωρείται ότι σηματοδότησε την αρχή μιας επαναστατικής εξέλιξης στην ιστορία της τοιχογραφίας, καθώς και άλλους κύκλους νωπογραφιών διαφορετικών καλλιτεχνών, συγκεκριμένα των Guariento di Arpo, Giusto de' Menabuoi, Altichiero da Zevio, Jacopo. Avanzi και Jacopo da Verona. Ως ομάδα, αυτοί οι κύκλοι τοιχογραφιών απεικονίζουν πώς, κατά τη διάρκεια ενός αιώνα, η τέχνη της νωπογραφίας αναπτύχθηκε με μια νέα δημιουργική ώθηση και κατανόηση της χωρικής αναπαράστασης.

**Paseo del Prado και Buen Retiro, ένα τοπίο επιστημών και τεχνών
(Ισπανία)**

Τοποθετημένο στην αστική καρδιά της Μαδρίτης, αυτό το πολιτιστικό τοπίο εξελίχθηκε από τη δημιουργία της δεντρόφυτης λεωφόρου Paseo del Prado, ενός πρωτότυπου της ισπανόφωνης alameda, τον 16ο αιώνα. Η λεωφόρος διαθέτει μεγάλα σιντριβάνια, ιδίως το Fuente de Cibeles και το Fuente de Neptuno, και την Plaza de Cibeles, ένα εμβληματικό σύμβολο της πόλης, που περιβάλλεται από αριστοκρατικά κτήρια. Η τοποθεσία ενσαρκώνει μια νέα ιδέα αστικού χώρου και ανάπτυξης από τη φωτισμένη απολυταρχική περίοδο του 18ου αιώνα. Κτήρια αφιερωμένα στις τέχνες και τις επιστήμες ενώνονται με άλλα στην περιοχή που είναι αφιερωμένη στη βιομηχανία, την υγειονομική περίθαλψη και την έρευνα. Συλλογικά, απεικονίζουν τη φιλοδοξία για μια ουτοπική κοινωνία κατά τη διάρκεια της ακμής της Ισπανικής Αυτοκρατορίας.

Γκουαντζόου: παγκόσμιος εμπορικός κόμβος στην Κίνα των Σόγκ-Γουάν (Κίνα)

Η σειριακή εγγραφή του Quanzhou στη νότια Κίνα αποδίδει τη ζωντάνια της πόλης ως θαλάσσιου εμπορίου, κατά την περίοδο Song και Yuan (10ος - 14ος αι. μ.Χ.) και τη διασύνδεσή της με την κινεζική ενδοχώρα. Ο χώρος περιλαμβάνει θρησκευτικά κτήρια, συμπεριλαμβανομένου του τζαμί Qingjing του 11ου αιώνα, ένα από τα πρώτα ισλαμικά οικοδομήματα στην Κίνα, ισλαμικούς τάφους και ένα ευρύ φάσμα αρχαιολογικών καταλοίπων: διοικητικά κτήρια, πέτρινες αποβάθρες που ήταν σημαντικές για το εμπόριο και την άμυνα, τοποθεσίες παραγωγής κεραμικών και σιδήρου, στοιχεία του συγκοινωνιακού δικτύου της πόλης, αρχαίες γέφυρες, παγόδες και επιγραφές.

Εξορυκτικό περιβάλλον στη Roșia Montană (Ρουμανία)

Η Roșia Montană βρίσκεται στην οροσειρά Metalliferous των βουνών Apuseni στα δυτικά της Ρουμανίας, και διαθέτει το πιο σημαντικό, εκτεταμένο και τεχνικά ποικιλόμορφο υπόγειο ρωμαϊκό συγκρότημα εξόρυξης χρυσού που ήταν γνωστό την εποχή της επιγραφής. Από το 1016 και για περισσότερα από 166 χρόνια οι Ρωμαίοι εξήγαγαν περίπου 500 τόνους χρυσού από την τοποθεσία αναπτύσσοντας έργα υψηλής μηχανικής, διαφορετικούς τύπους στοών συνολικού μήκους 7 χιλιομέτρων και έναν αριθμό υδροτροχών σε τέσσερις υπόγειες τοποθεσίες που επιλέχθηκαν για το μετάλλευμά τους, υψηλής ποιότητας. Η τοποθεσία επιδεικνύει μια συγχώνευση εισαγόμενης ρωμαϊκής τεχνολογίας εξόρυξης με τοπικά αναπτυγμένες τεχνικές, άγνωστες αλλού, από μια τόσο πρόωμη εποχή. Το σύνολο βρίσκεται σε ένα αγροποικιμικό τοπίο που αντανάκλα σε μεγάλο βαθμό τις δομές των κοινοτήτων που υποστήριζαν τα ορυχεία μεταξύ του 18ου και των αρχών του 20ου αιώνα.

Πάρκο Roberto Burle Marx (Βραζιλία)

Η θέση βρίσκεται δυτικά του Ρίο ντε Τζανέιρο και αποτυπώνει ένα επιτυχημένο έργο που αναπτύχθηκε για περισσότερα από 40 χρόνια από τον αρχιτέκτονα τοπίου και καλλιτέχνη Roberto Burle Marx (1909-1994) για τη δημιουργία ενός «ζωντανού έργου τέχνης» και ενός «εργαστηρίου τοπίου» χρησιμοποιώντας αυτοφυή φυτά, αντλώντας από μοντερνιστικές ιδέες. Ο κήπος, που ξεκίνησε το 1949, διαθέτει τα βασικά χαρακτηριστικά των τοπικών κήπων του Burle Marx και επηρέασαν την ανάπτυξη των σύγχρονων κήπων, διεθνώς. Ο Sítio Roberto Burle Marx παρουσιάζει μια οικολογική αντίληψη της μορφής ως διαδικασίας, συμπεριλαμβανόμενης της κοινωνικής συνεργασίας, που αποτελεί τη βάση για την περιβαλλοντική και πολιτιστική διατήρηση. Είναι ο πρώτος σύγχρονος τροπικός κήπος που εγγράφεται στον Κατάλογο Παγκόσμιας Κληρονομιάς.

Οι μεγάλες λουτροπόλεις της Ευρώπης (Αυστρία, Βέλγιο, Τσεχία, Γαλλία, Γερμανία, Ιταλία, Μεγάλη Βρετανία και Βόρεια Ιρλανδία)

Αυτή η διακρατική εγγραφή περιλαμβάνει 11 πόλεις, που βρίσκονται σε επτά ευρωπαϊκές χώρες: Baden bei Wien (Αυστρία), Spa (Βέλγιο), Františkovy Lázně (Τσεχία), Κάρλοβι Βάρι (Τσεχία), Mariánské Lázně (Τσεχία), Vichy (Γαλλία), Bad Ems (Γερμανία), Μπάντεν-Μπάντεν (Γερμανία), Bad Kissingen (Γερμανία), Montecatini Terme (Ιταλία) και City of Bath (Ηνωμένο Βασίλειο). Οι πόλεις αυτές μαρτυρούν τη διεθνή ευρωπαϊκή κουλτούρα Σπα που αναπτύχθηκε από τις αρχές του 18ου αιώνα έως τη δεκαετία του 1930, οδηγώντας στην εμφάνιση μεγάλων διεθνών θερέτρων που επηρέασαν την αστική τοπολογία γύρω από σύνολα κτηρίων σπα όπως το kurhaus και το kursaal (κτήρια και δωμάτια αφιερωμένα στη θεραπεία), αντλιοστάσια, αίθουσες ποτού, κιονοστοιχίες και στοές που είχαν σχεδιαστεί για να αξιοποιούν τους φυσικούς πόρους του μεταλλικού νερού και να επιτρέπουν την πρακτική χρήση τους για πόση και για μπάνιο.

Το έργο του μηχανικού Eladio Diestre: η εκκλησία της Ατλάντιδα (Ουρουγουάη)

Η Εκκλησία της Ατλάντιδα με το καμπαναριό και το υπόγειο βαπτιστήριο βρίσκεται στο Estación Atlántida, 45χλμ. μακριά από το Μοντεβιδέο. Εμπνευσμένο από την ιταλική παλαιохριστιανική και μεσαιωνική θρησκευτική αρχιτεκτονική, το μοντερνιστικό εκκλησιαστικό συγκρότημα, που εγκαινιάστηκε το 1960, αντιπροσωπεύει μια νέα χρήση εκτεθειμένου και ενισχυμένου τούβλου. Το κυλινδρικό καμπαναριό, χτισμένο σε διάτρητη τοιχοποιία από τούβλα, υψώνεται δεξιά της πρόσοψης της κύριας εκκλησίας, ενώ το υπόγειο βαπτιστήριο βρίσκεται στην αριστερή πλευρά της και είναι προσβάσιμο από μια τριγωνική πρισματική είσοδο, ενώ φωτίζεται με κεντρικό οφθαλμό. Η Εκκλησία αποτελεί παράγοντα των αξιολογημένων τυπικών και χωρικών επιτευγμάτων της μοντέρνας αρχιτεκτονικής στη Λατινική Αμερική κατά το δεύτερο μέρος του 20ού αιώνα, ενσαρκώνοντας την αναζήτηση κοινωνικής ισότητας με την πλεονάζουσα χρήση πόρων, την ικανοποίηση δομικών επιταγών με σπουδαίο αισθητικό αποτέλεσμα.

Υπεριρανικός Σιδηρόδρομος (Ιράν)

Ο Υπεριρανικός Σιδηρόδρομος συνδέει την Κασπία Θάλασσα στα βορειοανατολικά με τον Περσικό Κόλπο στα νοτιοδυτικά, διασχίζοντας δύο οροσειρές καθώς και ποτάμια, υψίπεδα, δάση και πεδιάδες και τέσσερις διαφορετικές κλιματικές περιοχές. Ξεκίνησε το 1927 και ολοκληρώθηκε το 1938. Ο σιδηρόδρομος μήκους 1.394 χιλιομέτρων σχεδιάστηκε και εκτελέστηκε με μια επιτυχημένη συνεργασία μεταξύ της ιρανικής κυβέρνησης και 43 κατασκευαστικών εργολάβων από πολλές χώρες. Ο σιδηρόδρομος είναι αξιοσημείωτος για την κλίμακά του και τα μηχανολογικά έργα που απαιτούσε για να ξεπεραστούν απότομες διαδρομές και άλλες δυσκολίες. Η κατασκευή του περιελάμβανε εκτεταμένη κοπή βουνών σε ορισμένες περιοχές, ενώ το τραχύ έδαφος σε άλλες υπαγόρευσε την κατασκευή 174 μεγάλων γεφυρών, 186 μικρών γεφυρών και 224 σηράγγων, συμπεριλαμβανομένων 11 σπειροειδών σηράγγων.

Πολιτιστική περιοχή των Himā (Σαουδική Αραβία)

Σε μια άνυδρη, ορεινή περιοχή της νοτιοδυτικής Σαουδικής Αραβίας, σε μια από τις αρχαίες διαδρομές караβανίων της Αραβικής Χερσονήσου, η πολιτιστική περιοχή των Himā περιέχει μια σημαντική συλλογή βραχογραφιών που απεικονίζουν το κυνήγι, την πανίδα, τη χλωρίδα και τον τρόπο ζωής σε μια πολιτιστική συνέχεια 7.000 ετών. Οι ταξιδιώτες και οι στρατοί που στρατοπέδευαν στην τοποθεσία άφησαν πλήθος επιγραφών και βραχογραφιών ανά τους αιώνες και μέχρι τα τέλη του 20ου αιώνα, τα περισσότερα από τα οποία διατηρούνται σε παρθένα κατάσταση. Οι επιγραφές είναι σε διαφορετικές γραφές, όπως Μουσάντ, Αραμαϊκό-Ναμπατιανό, Νοτιοαραβικό, Θαμουδικό, Ελληνικό και Αραβικό. Αυτή η θέση βρίσκεται στον παλαιότερο γνωστό σταθμό διοδίων σε μια σημαντική αρχαία διαδρομή караβανίων στην έρημο, όπου τα πηγάδια του Bī'rimā χρονολογούνται τουλάχιστον 3.000 χρόνια και εξακολουθούν να έχουν γλυκό νερό.

Ολλανδικές Γραμμές Υδάτινης Άμυνας (Ολλανδία)

Οι Ολλανδικές Γραμμές Υδάτινης Άμυνας αντιπροσωπεύουν ένα αμυντικό σύστημα που εκτείνεται για πάνω από 200 χλμ στην περιφέρεια της διοικητικής και οικονομικής καρδιάς της Ολλανδίας. Αποτελείται από τη New Dutch Waterline και την Defence Line του Άμστερνταμ. Χτισμένο μεταξύ 1815 και 1940, το σύστημα αποτελείται από ένα δίκτυο οχυρών, αναχωμάτων, φρεατίων, αντλιοστασίων, καναλιών, που συνεργάζονται για την προστασία της Ολλανδίας, εφαρμόζοντας την αρχή της προσωρινής πλημμύρας της γης. Αναπτύχθηκε χάρη στις ειδικές γνώσεις της υδραυλικής μηχανικής για αμυντικούς σκοπούς που κατέχουν και εφαρμόζουν οι κάτοικοι της Ολλανδίας από τον 16ο αιώνα. Κάθε ένα από τα polders κατά μήκος της γραμμής των οχυρώσεων έχει τις δικές του εγκαταστάσεις πλημμύρας.

As-Salt- Τόπος ανοχής και αστικής φιλοξενίας (Ιορδανία)

Χτισμένη σε τρεις στενούς λόφους στην ορεινή περιοχή Balqa της δυτικής κεντρικής Ιορδανίας, η πόλη As-Salt, ήταν ένας σημαντικός εμπορικός σύνδεσμος μεταξύ της ανατολικής ερήμου και της Δύσης. Κατά τα τελευταία 60 χρόνια της Οθωμανικής περιόδου, η περιοχή ευημερούσε από την άφιξη και την εγκατάσταση εμπόρων από τη Ναμπλούς, τη Συρία και τον Λίβανο. Αυτή η ευημερία προσέλκυσε ειδικευμένους τεχνίτες από διάφορα μέρη της περιοχής που εργάστηκαν για τη μετατροπή του αγροτικού οικισμού σε μια ακμάζουσα πόλη με ξεχωριστή διάταξη και αρχιτεκτονική που χαρακτηρίζεται από μεγάλα δημόσια κτήρια και οικογενειακές κατοικίες κατασκευασμένες από ντόπιο κίτρινο ασβεστόλιθο. Ο αστικός πυρήνας της τοποθεσίας περιλαμβάνει περίπου 650 σημαντικά ιστορικά κτήρια που παρουσιάζουν ένα μείγμα ευρωπαϊκού στυλ αρ νουβό και νεο-αποικιακού στυλ σε συνδυασμό με τις τοπικές παραδόσεις. Χρονολογούνται στη διάρκεια της Χρυσής Εποχής της ανάπτυξης του As-Salt, μεταξύ του 1860 και του 1920.

Πολιτιστικό τοπίο των Hawraman/Uramanat (Ιράν)

Το απομακρυσμένο και ορεινό τοπίο του Hawraman/Uramanat μαρτυρεί τον παραδοσιακό πολιτισμό του λαού Hawrami, μιας αγροκτηνοτροφικής κουρδικής φυλής που κατοικεί στην περιοχή περίπου από το 3000 π.Χ. Το μνημείο βρίσκεται στην καρδιά του όρους Ζάγρος στις επαρχίες του Κουρδιστάν και του Kermanshah κατά μήκος των δυτικών συνόρων του Ιράν. Ο τρόπος κατοίκησης του ανθρώπου σε αυτή την περιοχή έχει προσαρμοστεί επί χιλιετίες στο τραχύ ορεινό περιβάλλον. Ο κλιμακωτός σχεδιασμός και η αρχιτεκτονική με απότομες πλαγιές, η κηπουρική σε ξερολιθιές, η κτηνοτροφία και η εποχιακή κάθετη μετανάστευση είναι μεταξύ των χαρακτηριστικών της τοπικής κουλτούρας και ζωής των ημινομαδικών Hawrami που κατοικούν σε πεδινά και υψίπεδα κατά τις διάφορες εποχές του κάθε χρόνο. Τα 12 χωριά που περιλαμβάνονται στην εγγραφή αποδίδουν την εξελισσόμενη αντίδραση των κατοίκων Hawrami στην έλλειψη παραγωγικής γης στο ορεινό τους περιβάλλον, κατά τη διάρκεια των χιλιετιών.

Dholavira μια πόλη των Harappan (Ινδία)

Η αρχαία πόλη Dholavira, το νότιο κέντρο του πολιτισμού Harappan, βρίσκεται στο άνυδρο νησί Khadir στην Πολιτεία Γκουτζαράτ. Η οχυρή πόλη, που κατοικήθηκε ανάμεσα στο 3000-1500 π.Χ., είναι ένας από τους καλύτερα διατηρημένους αστικούς οικισμούς της περιόδου στη ΝΑ Ασία, με εξελιγμένο για την εποχή σύστημα διαχείρισης νερού. Η εγγραφή περιλαμβάνει ένα μεγάλο νεκροταφείο με κενοτάφια έξι τύπων, χαρακτηριστικά των ταφικών πρακτικών των Χαραπών. Εργαστήρια επεξεργασίας διαφόρων υλικών έχουν βρεθεί κατά τις αρχαιολογικές ανασκαφές του χώρου, που υπογραμμίζουν τα καλλιτεχνικά και τεχνολογικά επιτεύγματα του πολιτισμού. Έχουν επίσης ανακαλυφθεί στοιχεία για διαπεριφερειακό εμπόριο με άλλες πόλεις των Χαραπών, καθώς και με πόλεις στην περιοχή της Μεσοποταμίας και στη χερσόνησο του Ομάν.

Σύνορα της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας- Οι κάτω Γερμανικές λίμνες (Γερμανία, Ολλανδία)

Η διακρατική αυτή εγγραφή εκτείνεται σε μήκος 400 χλμ. περίπου στην όχθη του Κάτω Ρήνου. Αποτελείται από 102 στοιχεία που συνιστούν τμήμα των συνόρων της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας, που στον 2ο αιώνα μ.Χ., εκτεινόταν σε όλη την Ευρώπη, την Εγγύς Ανατολή και τη Βόρεια Αφρική. Η εγγραφή περιλαμβάνει στρατιωτικούς και πολιτικούς χώρους και υποδομές που σημάδεψαν την Κάτω Γερμανία από τον 1ο έως τον 5ο αιώνα μ.Χ. Τα αρχαιολογικά κατάλοιπα της εγγραφής περιλαμβάνουν στρατιωτικές βάσεις, οχυρά, πύργους, προσωρινά στρατόπεδα, δρόμους, λιμάνια, βάση στόλου, κανάλι και υδραγωγείο, καθώς και αστικούς οικισμούς, πόλεις, νεκροταφεία, ιερά, αμφιθέατρο και ανάκτορο. Σχεδόν όλα είναι θαμμένα, ενώ το υδάτινο στοιχείο έχει επιτρέψει τον υψηλό βαθμό διατήρησης τόσο των δομικών όσο και των οργανικών υλικών από τη ρωμαϊκή περίοδο μέχρι σήμερα.

Προϊστορικές τοποθεσίες των Jomon (Ιαπωνία)

Η εγγραφή αποτελείται από 17 αρχαιολογικούς χώρους στο νότιο τμήμα του νησιού Χοκάιντο και στο βόρειο Τοχόκου σε γεωγραφικά σημεία που εναλλάσσονται από βουνά και λόφους έως πεδιάδες και πεδιάδες, από όρμους στην ενδοχώρα έως λίμνες και ποτάμια. Αποτελούν μια μοναδική μαρτυρία για την ανάπτυξη περί το 10.000 περίπου της προ-γεωργικής κουλτούρας Jomon και του περίπλοκου συστήματος πνευματικών πεποιθήσεων και τελετουργιών του. Επιβεβαιώνει την εμφάνιση, την ανάπτυξη, την ωριμότητα και την προσαρμοστικότητα στις περιβαλλοντικές αλλαγές μιας κοινωνίας κυνηγών-ψαράδων-τροφοσυλλεκτών που αναπτύχθηκε περίπου από το 13.000 π.Χ. Οι εκφράσεις της πνευματικότητας του Jomon έλαβαν απτή μορφή σε αντικείμενα όπως στιλβωμένα δοχεία, πήλινες πλάκες με το αποτύπωμα ποδιών, τα περίφημα ειδώλια dogu, καθώς και σε τελετουργικά μέρη, όπως χωμάτινα έργα και μεγάλοι πέτρινοι κύκλοι με διάμετρο άνω των 50 μέτρων.

Νίκαια. Ένα χειμερινό θέρετρο στη Ριβιέρα (Γαλλία)

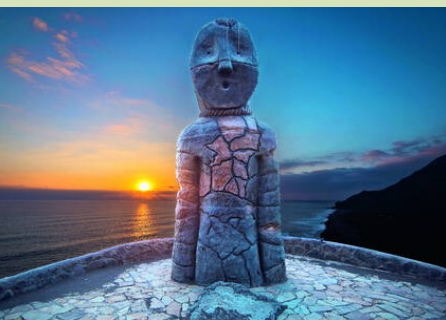
Η μεσογειακή πόλη Νίκαια, κοντά στα ιταλικά σύνορα, μαρτυρεί την εξέλιξη του χειμερινού κλιματικού θερέτρου λόγω του ήπιου κλίματος της πόλης και της παραθαλάσσιας θέσης στους πρόποδες των Άλπεων. Από τα μέσα του 18ου αιώνα, η Νίκαια προσελκύει έναν αυξανόμενο αριθμό «αριστοκρατικών και ανώτερων» οικογενειών, κυρίως Βρετανών. Τον επόμενο αιώνα, αυξανόμενος αριθμός χειμερινών κατοίκων από άλλες χώρες, κυρίως τη Ρωσία, συνέρρεαν στην πόλη, οδηγώντας διαδοχικές φάσεις ανάπτυξης νέων περιοχών δίπλα στην παλιά μεσαιωνική πόλη. Οι ποικίλες πολιτιστικές επιρροές των κατοίκων του χειμώνα και η επιθυμία να αξιοποιηθούν στο έπακρο τις κλιματικές συνθήκες και το τοπίο του τόπου, διαμόρφωσαν τον πολεοδομικό σχεδιασμό και την εκλεκτική αρχιτεκτονική των περιοχών αυτών, συμβάλλοντας στη φήμη της πόλης ως κοσμοπολίτικου χειμερινού θερέτρου.

Πετρογλυφικά της λίμνης Onega στη Λευκή Θάλασσα (Ρωσική Ομοσπονδία)

Η θέση περιέχει 4.500 βραχογραφίες που χρονολογούνται πριν από 6 έως 7 χιλιάδες χρόνια (νεολιθική εποχή) και βρίσκονται στη Δημοκρατία της Καρελίας στη Ρωσική Ομοσπονδία. Η σειριακή εγγραφή περιλαμβάνει 33 τοποθεσίες σε δύο μέρη, σε απόσταση 300 χιλιομέτρων μεταξύ τους: 22 τοποθεσίες με πετρογλυφικά στη λίμνη Onega στην περιοχή του Rudozhsky. Οι μορφές της βραχοτεχνίας στη λίμνη Onega αντιπροσωπεύουν κυρίως πουλιά, ζώα, ημίσεια ανθρώπινων μορφών και ημίσεια ζωικών καθώς και γεωμετρικά σχήματα που μπορεί να αποτελούσαν σύμβολα του φεγγαριού και του ήλιου. Τα βραχογραφήματα της Λευκής Θάλασσας αποτελούνται ως επί το πλείστον από γλυπτά που απεικονίζουν σκηνές κυνηγιού και ιστιοπλοΐας, συμπεριλαμβανομένου του σχετικού εξοπλισμού τους, καθώς και ίχνη ζώων και ανθρώπων. Εμφανίζουν σημαντικές καλλιτεχνικές ιδιότητες και μαρτυρούν τη δημιουργικότητα της Λίθινης Εποχής.

Οικισμός και τεχνητή μουμιοποίηση του πολιτισμού Chinchorro στις περιοχές Arica και Parinacotta (Χιλή)

Το πολιτιστικό αγαθό βρίσκεται σε ένα αγροτικό περιβάλλον και αποτελεί μαρτυρία μιας κουλτούρας θαλάσσιων κυνηγών-τροφοσυλλεκτών που διέμεναν στην άνυδρη και εχθρική βόρεια ακτή της ερήμου Atacama στη βορειότερη Χιλή από περίπου το 5450 π.Χ. έως το 890 π.Χ. Παρουσιάζει τα παλαιότερα γνωστά αρχαιολογικά στοιχεία της τεχνητής μουμιοποίησης πτωμάτων. Αυτές οι μούμιες διαθέτουν υλικά, γλυπτικά και αισθητικά χαρακτηριστικά που υποτίθεται ότι αντικατοπτρίζουν τον θεμελιώδη ρόλο των νεκρών στην κοινωνία του Chinchorro. Εργαλεία από ορυκτά και φυτικά υλικά, καθώς και απλά όργανα από κόκκαλο και κοχύλια που επέτρεψαν την εντατική εκμετάλλευση των θαλάσσιων πόρων, βρέθηκαν στη θέση αυτή που αποτελεί μοναδική μαρτυρία της περίπλοκης πνευματικότητας του πολιτισμού Chinchorro.

Εβραϊκοί τόποι σε Speyer, Worms και Mainz (Γερμανία)

Ευρισκόμενη στις πρώην αυτοκρατορικές πόλεις των καθεδρικών ναών Speyer, Worms και Mainz, στην κοιλάδα του Άνω Ρήνου, η σειριακή εγγραφή περιλαμβάνει το Speyer Jewry-Court, με τις δομές της συναγωγής και το γυναικείο shul, τα κατάλοιπα του yeshiva (θρησκευτικό σχολείο), την αυλή και το άθικτο ακόμη υπόγειο του mikveh (τελετουργικό λουτρό), το οποίο έχει διατηρήσει την υψηλή αρχιτεκτονική και οικοδομική του ποιότητα. Οι τέσσερις τοποθεσίες που το συγκροτούν αισθητοποιούν την πρώιμη εμφάνιση των χαρακτηριστικών εθίμων Ashkenaz και το πρότυπο ανάπτυξης και εγκατάστασης των κοινοτήτων ShUM, ιδιαίτερα μεταξύ του 11ου και του 14ου αιώνα (το ακρωνύμιο ShUM προέρχεται από τα εβραϊκά αρχικά των Speyer, Worms και Mainz). Τα κτίσματα που συνθέτουν το πολιτιστικό αγαθό χρησίμευσαν ως πρωτότυπα για τη μετέπειτα εβραϊκή κοινότητα και τα θρησκευτικά κτήρια καθώς και τα νεκροταφεία στην Ευρώπη.

Τζαμιά σουδανικού ρυθμού στη βόρεια Ακτή του Ελεφαντοστού (Ακτή του Ελεφαντοστού)

Τα οκτώ μικρά πλίθινα τζαμιά, χαρακτηρίζονται από προεξέχοντα ξύλα, κάθετα στηρίγματα που στέφονται από αγγεία ή αυγά στρουθοκαμήλου και λεπτονόμενους μιναρέδες. Παρουσιάζουν μια ερμηνεία ενός αρχιτεκτονικού στυλ που πιστεύεται ότι ξεκίνησε γύρω στον 14ο αιώνα στην πόλη Djenné, τότε μέρος της Αυτοκρατορίας του Μάλι, η οποία ευημερούσε από το εμπόριο χρυσού και αλατιού σε μια περιοχή από τη Σαχάρα έως τη Βόρεια Αφρική. Τα τζαμιά είναι τα καλύτερα διατηρημένα από τα 20 τέτοια οικοδομήματα που παραμένουν στην Ακτή Ελεφαντοστού, όπου υπήρχαν εκατοντάδες στις αρχές του περασμένου αιώνα. Το χαρακτηριστικό σουδανικό στυλ των τζαμιών, που είναι συγκεκριμένο για την περιοχή της σαβάνας της Δυτικής Αφρικής, αναπτύχθηκε μεταξύ του 17ου και του 19ου αιώνα, καθώς έμποροι και λόγιοι εξαπλώθηκαν νότια από την Αυτοκρατορία του Μάλι, επεκτείνοντας τις εμπορικές διαδρομές μέσω της Σαχάρας στη δασική περιοχή.

Οι στοές της Μπολόνια (Ιταλία)

Η εγγραφή περιλαμβάνει δώδεκα μέρη με σύνολα στοών στο Δήμο της Μπολόνια που χρονολογούνται από τον 12ο αιώνα έως σήμερα. Θεωρούνται τα πιο αντιπροσωπευτικά μεταξύ των στοών της πόλης, που καλύπτουν συνολική έκταση 62 χλμ. Μερικές από τις στοές είναι χτισμένες από ξύλο, άλλες από πέτρα ή τούβλο, καθώς και από οπλισμένο σκυρόδεμα, καλύπτοντας δρόμους, πλατείες, μονοπάτια και πεζοδρόμια, είτε στη μία είτε και στις δύο πλευρές του δρόμου. Τον 20ο αιώνα, η χρήση του σκυροδέματος επέτρεψε την αντικατάσταση των παραδοσιακών θολωτών στοών με νέες δυνατότητες δόμησης και εμφανίστηκε μια νέα αρχιτεκτονική γλώσσα για τις στοές, όπως αποδεικνύεται στην περιοχή Barca. Οι στοές θεωρούνται πλέον αντιπροσωπευτικό στοιχείο της αστικής ταυτότητας της Μπολόνια.

Το τοπίο Slate της Βορειοδυτικής Ουαλίας (Ηνωμένο Βασίλειο Μ. Βρετανίας και Β. Ιρλανδίας)

Το τοπίο Slate της Βορειοδυτικής Ουαλίας απεικονίζει τη μεταμόρφωση που επέφερε η βιομηχανική εξόρυξη σχιστολίθων στο παραδοσιακό αγροτικό περιβάλλον των βουνών και των κοιλάδων του ορεινού όγκου Snowdon. Η σειριακή εγγραφή αποτελείται από έξι στοιχεία που το καθένα περιλαμβάνει λατομεία και ορυχεία, αρχαιολογικούς χώρους που σχετίζονται με τη βιομηχανική επεξεργασία σχιστολίθου, ιστορικούς οικισμούς, ιστορικούς κήπους και μεγαλοπρεπείς εξοχικές κατοικίες, λιμάνια, λιμάνια και αποβάθρες, και σιδηροδρομικά και οδικά συστήματα που απεικονίζουν τους λειτουργικούς και κοινωνικούς δεσμούς του βιομηχανικού τοπίου σχιστολίθου. Η θέση ήταν διεθνώς σημαντική όχι μόνο για την εξαγωγή σχιστολίθου, αλλά και για την εξαγωγή τεχνολογίας και ειδικευμένων εργατών από τη δεκαετία του 1780 έως τις αρχές του 20ού αιώνα.

Το έργο του Jože Plečnik στη Λιουμπλιάνα - Ανθρωποκεντρικός αστικός σχεδιασμός (Σλοβενία)

Το έργο που πραγματοποίησε ο Jože Plečnik στη Λιουμπλιάνα μεταξύ Α και Β Παγκόσμιου Πολέμου αποτελεί ένα παράδειγμα ανθρωποκεντρικού αστικού σχεδιασμού που άλλαξε διαδοχικά την ταυτότητα της πόλης μετά τη διάλυση της Αυστροουγγρικής Αυτοκρατορίας, όταν μετατράπηκε από επαρχιακή πόλη σε συμβολική πρωτεύουσα του λαού της Σλοβενίας. Η εγγραφή αποτελείται από μια σειρά από δημόσιους χώρους (πλατείες, πάρκα, δρόμους, περιπάτους, γέφυρες) και δημόσιους φορείς (εθνική βιβλιοθήκη, εκκλησίες, αγορές, ταφικό συγκρότημα) που ενσωματώθηκαν με ευαισθησία στο προϋπάρχον αστικό, φυσικό και πολιτιστικό πλαίσιο και συνέβαλαν στη νέα ταυτότητα της πόλης. Αυτή η ανθρώπινης κλίμακας αστική προσέγγιση, καθώς και το χαρακτηριστικό αρχιτεκτονικό ιδίωμα του Plečnik, ξεχωρίζουν από τις άλλες κυρίαρχες μοντερνιστικές αρχές της εποχής του. Είναι μια εξαιρετική περίπτωση δημιουργίας δημόσιων χώρων, κτηρίων και χώρων πρασίνου σύμφωνα με το όραμα ενός μόνο αρχιτέκτονα μέσα σε περιορισμένο χρόνο, στον περιορισμένο χώρο μιας υπάρχουσας πόλης και με σχετικά περιορισμένους πόρους.

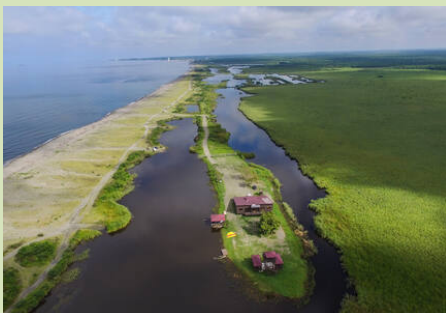
ΦΥΣΙΚΑ ΑΓΑΘΑ

Νησί Amami-Oshima, νησί Tokunoshima, βόρειο τμήμα του νησιού Okinawa και νησί Iriomote (Ιαπωνία)

Περιλαμβάνοντας 42.698 εκτάρια υποτροπικών-τροπικών δασών σε τέσσερα νησιά σε μια αλυσίδα που βρίσκεται στα νοτιοδυτικά της Ιαπωνίας, η σειριακή εγγραφή σχηματίζει ένα τόξο στα σύνορα της Θάλασσας της Ανατολικής Κίνας και της Θάλασσας των Φιλιππίνων του οποίου το υψηλότερο σημείο, το όρος Yuwandake στο νησί Amami-Oshima, υψώνεται 694 μέτρα πάνω από την επιφάνεια της θάλασσας. Εντελώς ακατοίκητη από ανθρώπους, η τοποθεσία έχει υψηλή αξία βιοποικιλότητας με πολύ υψηλό ποσοστό ενδημικών ειδών, πολλά από τα οποία απειλούνται παγκοσμίως. Η τοποθεσία φιλοξενεί ενδημικά φυτά, θηλαστικά, πουλιά, ερπετά, αμφίβια, ψάρια της ενδοχώρας και δεκάποδα μαλακόστρακα, συμπεριλαμβανομένων, για παράδειγμα, του απειλούμενου κουνελιού Amami (*Pentalagus furnessi*) και του απειλούμενου με εξαφάνιση μακρυμάλλη αρουραίου Ryukyu. Πέντε είδη θηλαστικών, τρία είδη πουλιών και τρία είδη αμφιβίων στην ιδιοκτησία έχουν αναγνωριστεί παγκοσμίως ως Εξελικτικά Διακεκριμένα και Παγκοσμίως Απειλούμενα (EDGE) είδη.

Κολχικά δάση της βροχής και Υδροβιότοποι (Γεωργία)

Η εγγραφή αποτελείται από επτά μέρη, μέσα σε έναν διάδρομο μήκους 80 χιλιομέτρων κατά μήκος της θερμής-εύκρατης και εξαιρετικά υγρής ανατολικής ακτής της Μαύρης Θάλασσας. Οι θέσεις αυτές παρέχουν μια σειρά από τα πιο τυπικά κολχικά οικοσυστήματα σε υψόμετρα που κυμαίνονται από την επιφάνεια της θάλασσας έως περισσότερα από 2.500 μέτρα πάνω από αυτήν. Τα εξαιρετικά υγρά πλατύφυλλα τροπικά δάση περιλαμβάνουν μια μεγάλη ποικιλία χλωρίδας και πανίδας, με πολύ υψηλές πυκνότητες ενδημικών και υπολειμματικών ειδών, με σημαντικό αριθμό απειλούμενων παγκοσμίως ειδών και ειδών που επέζησαν από τους παγετώδεις κύκλους του Τριτογενούς. Η τοποθεσία αποτελεί, επίσης, βασικό σταθμό για πολλά απειλούμενα παγκοσμίως πτηνά.

Παλιρροϊκά τοπία της Getbol (Νότια Κορέα)

Βρίσκονται στην ανατολική Κίτρινη Θάλασσα στη νοτιοδυτική και νότια ακτή της Δημοκρατίας της Κορέας. Η τοποθεσία περιλαμβάνει τέσσερα συστατικά μέρη: Seocheon Getbol, Gochang Getbol, Shinan Getbol και Boseong-Suncheon Getbol, παρουσιάζοντας έναν περίπλοκο συνδυασμό γεωλογικών, ωκεανογραφικών και κλιματολογικών συνθηκών που έχουν οδηγήσει στην ανάπτυξη παράκτιων ποικίλων ιζηματογενών συστημάτων. Κάθε συστατικό αντιπροσωπεύει έναν από τους τέσσερις παλιρροϊκούς επίπεδους υποτόπους. Η τοποθεσία φιλοξενεί υψηλά επίπεδα βιοποικιλότητας, με αναφορές για 2.150 είδη χλωρίδας και πανίδας, συμπεριλαμβανομένων 22 ειδών που απειλούνται παγκοσμίως ή σχεδόν απειλούνται. Φιλοξενεί 47 ενδημικά και πέντε απειλούμενα θαλάσσια ασπόνδυλα είδη, εκτός από συνολικά 118 αποδημητικά είδη πτηνών για τα οποία η τοποθεσία παρέχει κρίσιμα ενδιαιτήματα. Η θέση καταδεικνύει τη σχέση μεταξύ γεωποικιλότητας και βιοποικιλότητας και καταδεικνύει την εξάρτηση της πολιτιστικής ποικιλότητας και της ανθρώπινης δραστηριότητας από το φυσικό περιβάλλον.

Δασικό συγκρότημα Kaeng Krachan (Ταϊλάνδη)

Η τοποθεσία βρίσκεται κατά μήκος της πλευράς της Ταϊλάνδης της οροσειράς Tenasserim, μέρος μιας βουνοκορυφής από γρανίτη και ασβεστόλιθο, κατά τη διεύθυνση βορρά-νότου που κατηφορίζει προς τη χερσόνησο της Μαλαισίας. Βρίσκεται στο σταυροδρόμι μεταξύ των Ιμαλαΐων, της Ινδοκίνας και της πανίδας και των λουλουδιών της Σουμάτρας. Η εγγραφή φιλοξενεί πλούσια βιοποικιλότητα, δεδομένου ότι στην περιοχή ενδημεί σημαντικός αριθμός απειλούμενων ειδών φυτών. Περιλαμβάνει, επίσης, σημαντικούς βιοτόπους πτηνών, ενώ φημίζεται για την πλούσια ποικιλότητα της ορνιθοπανίδας, συμπεριλαμβανομένων οκτώ ειδών που απειλούνται παγκοσμίως.

Εθνικό πάρκο Ivindo (Γκαμπόν)

Η σε μεγάλο βαθμό παρθένα τοποθεσία βρίσκεται στη βόρεια Γκαμπόν και περιλαμβάνει μια έκταση σχεδόν 300.000 εκταρίων που διασχίζεται από ένα δίκτυο γραφικών ποταμών μαύρου νερού. Διαθέτει ορμητικά νερά και καταρράκτες που οριοθετούνται από ανέπαφο τροπικό δάσος, που δημιουργούν ένα τοπίο μεγάλης αισθητικής αξίας. Οι υδάτινοι βιότοποι της τοποθεσίας φιλοξενούν ενδημικά είδη ψαριών γλυκού νερού, 13 από τα οποία απειλούνται, και τουλάχιστον επτά είδη ζιζανίων ποταμού. Στο Εθνικό Πάρκο Ivindo βρίσκουν καταφύγιο απειλούμενα είδη, όπως οι κροκόδειλοι, γορίλες, χιμπατζήδες, ελέφαντες, λεοπαρδάλεις και η αφρικάνικη χρυσή γάτα.

UNESCO

ΔΙΑΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ ΤΟΥ ΛΙΒΕΡΠΟΥΛ ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΑΤΑΛΟΓΟ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ ΤΗΣ UNESCO

Η Επιτροπή Παγκόσμιας Κληρονομιάς, στην 44η σύνοδό της, αποφάσισε να διαγράψει την πόλη του Λίβερπουλ από τον Κατάλογο με τα Μνημεία Παγκόσμιας Κληρονομιάς, καθώς έκρινε ότι τα νέα κτήρια υπονόμισαν την αξία που έχουν οι βικτοριανές της αποβάθρες.

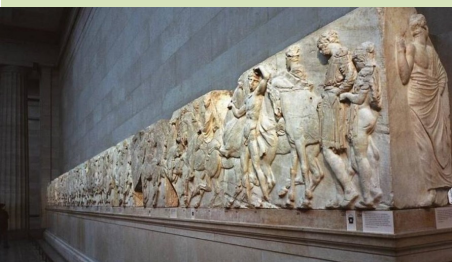
Η πόλη του Λίβερπουλ εγγράφηκε στον Κατάλογο Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO το 2004, με το ιστορικό κέντρο και τα λιμάνια του να θεωρούνται ως μάρτυρες της ανάπτυξης ενός από τα μεγαλύτερα εμπορικά κέντρα του κόσμου κατά τον 18ο και 19ο αιώνα. Η πόλη παρουσίασε, επίσης, πρωτοποριακές εξελίξεις στη σύγχρονη τεχνολογία αποβάθρας, στα συστήματα μεταφοράς και στη διαχείριση λιμένων.

Το Λίβερπουλ βρισκόταν αντιμέτωπο με ενδεχόμενη διαγραφή από το 2012, όταν η UNESCO είχε προειδοποιήσει ότι νέα κτήρια αλλοιώνουν την εικόνα της πόλης, καταστρέφοντας την πολιτιστική κληρονομιά της. Επιπλέον, τα σχέδια για το νέο γήπεδο της ποδοσφαιρικής ομάδας Έβερτον εγκρίθηκαν, παρά τις αντιρρήσεις που είχαν διατυπωθεί.

Μετά την κοιλάδα του Έλβα στη Δρέσδη (Γερμανία) και το αραβικό ιερό του Οryx (Ομάν), το Λίβερπουλ είναι η τρίτη εγγραφή που βγαίνει από τον Κατάλογο της Παγκόσμιας Κληρονομιάς.

<http://whc.unesco.org/en/news/2314>

UNESCO

**ΑΠΟΦΑΣΗ-ΣΤΑΘΜΟΣ ΤΗΣ UNESCO - ΚΑΛΕΙ ΤΗ ΒΡΕΤΑΝΙΑ ΝΑ
ΕΠΙΣΤΡΕΨΕΙ ΤΑ ΓΛΥΠΤΑ ΤΟΥ ΠΑΡΘΕΝΩΝΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ**

Στο πλαίσιο των εργασιών της 22ης Συνόδου της Διακυβερνητικής Επιτροπής της UNESCO που πραγματοποιήθηκε τον περασμένο Σεπτέμβριο, έγινε ένα σημαντικό βήμα στην πορεία που ξεκίνησε το 1984, όταν τέθηκε για πρώτη φορά το ζήτημα της επιστροφής των Γλυπτών του Παρθενώνα. Έκτοτε η εθνική πολιτική παραμένει στην ίδια γραμμή, εξαντλώντας τις δυνατότητες που δίνει η διπλωματία στη νόμιμη διεκδίκηση της Ελλάδας.

Η UNESCO μετά την ολοκλήρωση της εν λόγω Συνόδου εξέδωσε μία σημαντική απόφαση, με την οποία καλεί επιτακτικά τη βρετανική πλευρά να αναθεωρήσει τη στάση της σχετικά με την επιστροφή των Γλυπτών του Παρθενώνα στην Ελλάδα, η οποία, όπως αναφέρεται, τα διεκδικεί νόμιμα. Η Επιτροπή, για πρώτη φορά φέτος, πέραν της Σύστασης (Recommendation), την οποία παγίως υιοθετεί για το θέμα, ψήφισε ομόφωνα ένα επιπλέον κείμενο που είναι Απόφαση (Decision 22 COM 17), αποκλειστικά στοχευμένη στο ζήτημα της επιστροφής των Γλυπτών του Παρθενώνα.

Η προστιθέμενη αξία της Απόφασης έγκειται στο ότι η Επιτροπή εκφράζει την έντονη δυσαρέσκειά της για το γεγονός ότι η επίλυση του ζητήματος παραμένει εκκρεμής, λόγω της στάσης του Ηνωμένου Βασιλείου. Επιπλέον, καλεί επιτακτικά το Ηνωμένο Βασίλειο να αναθεωρήσει την στάση του και να προσέλθει σε καλόπιστο διάλογο με την Ελλάδα, υπογραμμίζοντας εμφατικά τον διακυβερνητικό χαρακτήρα της διαφοράς.

Αντίστοιχα, στο κείμενο της Σύστασης αποτυπώνεται, μεταξύ άλλων, η ανησυχία της Επιτροπής για το γεγονός ότι η Duveen Gallery, στο Βρετανικό Μουσείο, στην οποία εκτίθενται τα Γλυπτά του Παρθενώνα είναι κλειστή για το κοινό, εξαιτίας των επιβεβλημένων εργασιών αποκατάστασης των φθορών της.

Υπενθυμίζεται ότι το Σεπτέμβριο του 2020 το Βρετανικό Μουσείο είχε δηλώσει επισήμως πως δεν σκοπεύει να επιστρέψει τα Μάρμαρα του Παρθενώνα στην Ελλάδα μετά και την προειδοποίηση του Βρετανού υπουργού Πολιτισμού Όλιβερ Ντόουτεν ότι μπορεί να διακοπεί η κρατική χρηματοδότηση που λαμβάνει: «*Το Βρετανικό Μουσείο δεν έχει καμία πρόθεση να αφαιρέσει από τις προθήκες αντικείμενα για τα οποία υπάρχει διαμάχη. Αντίθετα θα προσπαθήσει να τα βάλει σε καλύτερο πλαίσιο ή να τα ερμηνεύσει εκ νέου με τρόπο που θα επιτρέψει στο κοινό να ενημερωθεί για την ολότητά τους*» ήταν η απάντηση που έδωσε η διοίκηση του Βρετανικού Μουσείου επί του θέματος.

<https://www.kathimerini.gr/society/561525649/glypta-parthenona-i-unesco-strimochnei-ti-vretania-ti-apantaei-stin-k-to-vretaniko-moyseio/>

UNESCO

ΕΚΛΟΓΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ
ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ ΤΗΣ UNESCO

Στο πλαίσιο των εργασιών της 41ης Γενικής Συνέλευσης των κρατών-μελών της UNESCO, που πραγματοποιήθηκαν από τις 9 έως τις 24 Νοεμβρίου 2021, η Ελλάδα εξελέγη στην Επιτροπή Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNESCO για την περίοδο 2021-2025, με 119 ψήφους, μια ιδιαίτερα σημαντική διάκριση για τη χώρα μας. Η επιτυχία αυτή ήταν το αποτέλεσμα εργώδους και συστηματικής προσπάθειας των αντιπροσωπειών των Υπουργείων Εξωτερικών και Πολιτισμού και Αθλητισμού. Η χώρα μας βρέθηκε στην ίδια θέση άλλες δύο φορές, με τελευταία την περίοδο 1997-2003 (η θητεία τότε ήταν έξι χρόνια).

Η συζήτηση για την ελληνική υποψηφιότητα ξεκίνησε το 2018. Ο φάκελος που υποβλήθηκε προέβαλε τη στάση της Ελλάδας απέναντι στα δικά της μνημεία, αλλά και την υποστήριξη και την τεχνογνωσία που έχει προσφέρει εκτός συνόρων, όπως τη συντήρηση μνημείων στο Κόσοβο, στη Βόρεια Μακεδονία, στην Αλβανία, στη Συρία και στην Ιορδανία, την ανακαίνιση του εθνικού μουσείου της Καμπούλ πριν από την επικράτηση των Ταλιμπάν, τις διεθνείς συνεργασίες που έχει αναπτύξει και τα συνέδρια που έχει διοργανώσει κ.ά. Η κλιματική κρίση, η προσβασιμότητα των μνημείων, η ποικιλομορφία της πολιτιστικής κληρονομιάς, υπογραμμίστηκαν ως παράγοντες που θα απασχολήσουν την ελληνική συμμετοχή αλλά και την Επιτροπή γενικότερα.

Η Επιτροπή, που είναι αρμόδια για την εξέταση των υποψηφιοτήτων για εγγραφή στον Κατάλογο Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO, συνεδριάζει κάθε χρόνο σε διαφορετική χώρα με τη συμμετοχή εκπροσώπων από τα κράτη-μέλη του διεθνούς οργανισμού αλλά και παρατηρητών. Η επόμενη συνεδρίαση είναι προγραμματισμένη να γίνει στο Καζάν, που είναι η πρωτεύουσα της Δημοκρατίας του Ταταροστάν (που ανήκει στη Ρωσική Ομοσπονδία) τον Ιούνιο του 2022.

Με σχετικά δελτία τύπου τόσο ο Υπουργός Εξωτερικών Νίκος Δένδιας όσο και η Υπουργός Πολιτισμού και Αθλητισμού Λίνα Μενδώνη υπογράμμισαν την σημασία αυτής της διάκρισης για την Ελλάδα αλλά και την ετοιμότητα της χώρας να συμβάλει στην αποτελεσματική προστασία της παγκόσμιας πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς - που έχει πλέον να αντιμετωπίσει και τις επιπτώσεις της κλιματικής κρίσης - καθώς και στη διατήρηση και ενδυνάμωση της οικουμενικής αξίας των μνημείων σε όλες τις γεωγραφικές περιοχές του κόσμου».

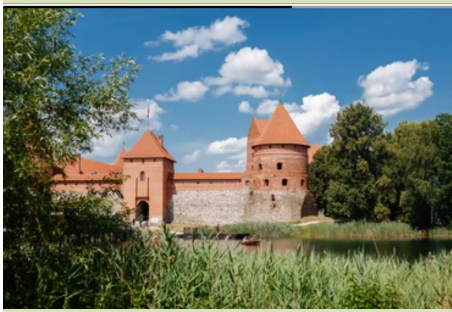
UNESCO

ΒΡΑΒΕΙΟ ΜΕΛΙΝΑ ΜΕΡΚΟΥΡΗ

Στις 22 Νοεμβρίου 2022 πραγματοποιήθηκε, στην έδρα της UNESCO στο Παρίσι, η τελετή απονομής του βραβείου «UNESCO-Ελλάδα Μελίνα Μερκούρη 2021 για τη Διαφύλαξη και Διαχείριση Πολιτιστικών Τοπίων». Για το βραβείο υπέβαλαν υποψηφιότητα 47 χώρες. Προκρίθηκαν τρεις και εν τέλει με απόφαση της Γενικής Διευθύντριας της UNESCO Audrey Azoulay, το βραβείο απονεμήθηκε στην Σλοβενία, για το Δημόσιο Ινστιτούτο του Πάρκου Kozjansko, που διαχειρίζεται την περιοχή Podsreda, που περιλαμβάνει συνολικά 314 προστατευόμενους χώρους και μνημεία πολιτιστικής κληρονομιάς. Το βραβείο, το οποίο περιλαμβάνει και χρηματικό έπαθλο 30.000 δολαρίων, απένειμε η Υπουργός Πολιτισμού και Αθλητισμού Λίνα Μενδώνη, μαζί με ένα συμβολικό δώρο, ένα ακριβές αντίγραφο της κεφαλής της θεάς Υγείας. Την εκδήλωση τίμησαν με την παρουσία τους - πέραν των μόνιμων αντιπροσώπων των κρατών-μελών - πρέσβεις διαφόρων χωρών, μέλη της ελληνικής κοινότητας, ο μητροπολίτης Γαλλίας Δημήτριος, καθώς και η πρέσβης καλής θελήσεως της UNESCO Μαριάννα Βαρδινογιάννη.

Το Διεθνές Βραβείο UNESCO «Μελίνα Μερκούρη» δημιουργήθηκε το 1995 με χρηματοδότηση της Ελλάδας και είναι το πρώτο αμιγώς πολιτιστικό βραβείο του Οργανισμού. Σκοπός του είναι η ανάδειξη του πολιτιστικού τοπίου, ως βασικής παραμέτρου των μνημείων και των αρχαιολογικών χώρων και απονέμεται για δράσεις ξεχωριστής σημασίας για την προστασία και ανάδειξη των πολιτιστικών τοπίων, που ανήκουν στην παγκόσμια πολιτιστική κληρονομιά.

ICOMOS

ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ICOMOS

Η συνάντηση των ευρωπαϊκών εθνικών επιτροπών του ICOMOS πραγματοποιήθηκε στις 26 Μαρτίου 2021 και είχε ενημερωτικό κυρίως χαρακτήρα. Διοργανώθηκε με ευθύνη της νέας αντιπροέδρου για την Ευρώπη, Riin Alatalu. Στη συνάντηση συμμετείχε και απηύθυνε χαιρετισμό η πρόεδρος του ICOMOS Teresa Patricio, ενώ στη διοργάνωση έλαβαν μέρος 51 εκπρόσωποι εθνικών ευρωπαϊκών ICOMOS.

Η Riin Alatalu ενημέρωσε τα μέλη σχετικά με τη συμμετοχή του ICOMOS στις ευρωπαϊκές δραστηριότητες:

- ως μέλος στο Cultural Heritage Expert Group της Ευρωπαϊκής Επιτροπής
- ως μέλος της European Alliance 3.3
- ως παρατηρητής στην Steering Committee for Culture Heritage and Landscape του Συμβουλίου της Ευρώπης

Επισημάνθηκαν ορισμένα βασικά ζητήματα για το έργο της ομάδας των ευρωπαϊκών ICOMOS όπως:

- η συμμετοχή σε όλες τις πραγματοποιούμενες εκδηλώσεις και κυρίως η συμμετοχή στο επιστημονικό πρόγραμμα της τριετίας, που εγκρίθηκε από την 20ή Παγκόσμια Συνέλευση (2020) και η έγκαιρη υποβολή των ετησίων εκθέσεων δράσης
- η διεθνής συνεργασία, οι ανταλλαγές ειδικών εμπειρογνομώνων, πανεπιστημιακών σπουδαστών
- η αντιμετώπιση των οικονομικών επιπτώσεων από την οικονομική κρίση στα θέματα της οργάνωσης της προστασίας και του επαγγέλματος.
- η παρακολούθηση της εφαρμογής της Σύμβασης Παγκόσμιας Κληρονομιάς στην Ευρώπη και η επέτειος των 50 χρόνων της, που συμπληρώνονται το 2022.

Παρουσιάστηκε εν συντομία το συλλογικό έργο European Quality Principles, που ξεκίνησε με αφορμή το Ευρωπαϊκό Έτος Πολιτιστικής Κληρονομιάς 2018 και ολοκληρώθηκε τον περασμένο Δεκέμβριο. Τον συντονισμό έκανε ο προηγούμενος αντιπρόεδρος για την Ευρώπη Grellan Rourke. <http://openarchive.icomos.org/id/eprint/2083/>. Ο κύριος στόχος του εγγράφου (είναι να κάνει γνωστές τις αρχές ποιότητας προς τους ενδιαφερόμενους, που ασχολούνται άμεσα ή έμμεσα με παρεμβάσεις χρηματοδοτούμενες από την ΕΕ, οι οποίες θα μπορούσαν να επηρεάσουν την πολιτιστική κληρονομιά και τα πολιτιστικά τοπία. Δεδομένου ότι η αναγνώριση της πολιτιστικής κληρονομιάς ως κοινού αγαθού αποτελεί προϋπόθεση για την ποιότητα, προτείνονται μέτρα ποιότητας μέσω της ευαισθητοποίησης και της ενίσχυσης της εφαρμογής των αρχών και προτύπων διατήρησης σε κάθε στάδιο, από τον προγραμματισμό έως την αξιολόγηση.

ICOMOS

Τη συνεδρίαση απασχόλησαν τρία σημαντικά ζητήματα που προκύπτουν από την ευρωπαϊκή επικαιρότητα, και συγκεκριμένα :

To European Cultural Heritage Green Paper «Putting Europe's shared heritage at the heart of the European Green Deal», αποτέλεσμα συνεργασίας μεταξύ Europa Nostra και ICOMOS, του Climate Heritage Network, με τη συμβολή μελών της European Heritage Alliance και την υποστήριξη του European Investment Bank Institute. Αυτό το έργο αναδεικνύει την ιδιαίτερη σημασία και τη συμβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς για την επίτευξη των στόχων της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας (Green Deal). Συσχετίζει τις δυνατότητες της πολιτιστικής κληρονομιάς να συμβάλλει σε βασικούς τομείς της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας, όπως Καθαρή Ενέργεια, Κυκλική Οικονομία, Ανακαίνιση κτηρίων, Έξυπνη Κινητικότητα, Farm to Fork, Πράσινη Χρηματοδότηση και Δίκαιη Μετάβαση, Έρευνα και Καινοτομία, Εκπαίδευση και Κατάρτιση και Πράσινη Διπλωματία. Το έργο αυτό εντοπίζει επίσης τις πιθανές συγκρούσεις μεταξύ της προστασίας της κληρονομιάς και της δράσης της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας. Συνδέεται, τέλος, και με άλλες πολιτικές προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως η πρωτοβουλία New European Bauhaus της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, που ξεκίνησε το 2020.

To New European Bauhaus, που εγκαινιάστηκε από τη γερμανική προεδρία κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2020. Το New European Bauhaus είναι ένα δημιουργικό και διεπιστημονικό κίνημα, μια πλατφόρμα για πειραματισμό και προβληματισμό, που επιδιώκει να αποτελέσει το σύνδεσμο μεταξύ της επιστήμης, της τεχνολογίας, της τέχνης και του πολιτισμού. Η πρωτοβουλία επιδιώκει τη διαμόρφωση νέων προσεγγίσεων για τους τρόπους ζωής και οικοδόμησης. Χρησιμοποιώντας τις δυνατότητες της ψηφιακής τεχνολογίας και φιλικές προς το περιβάλλον παρεμβάσεις, στοχεύει στην αλλαγή προοπτικής προς ένα βιώσιμο και χωρίς αποκλεισμούς μέλλον των πόλεων και των οικισμών.

Η πρωτοβουλία Renovation Wave. Στις 14 Οκτωβρίου 2020, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ξεκίνησε την ανακοίνωση και τη στρατηγική της σχετικά με την πρωτοβουλία για το «κύμα ανακαίνισης», σκοπεύοντας να διπλασιάσει το ρυθμό ανακαίνισης του οικοδομικού πλούτου της Ευρώπης τα επόμενα δέκα χρόνια, ώστε να συμβάλει στην εξουδετέρωση του άνθρακα της ηπείρου έως το 2050. Η πρωτοβουλία αποτελεί μέρος της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας και ορίζει σειρά δράσεων, που θα εφαρμοστούν έως το 2024. Απαιτείται ένας ισχυρός και ανταγωνιστικός κατασκευαστικός τομέας και μέσω της πλατφόρμας New European Bauhaus, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επιχειρεί να φέρει σε συνεργασία τον κατασκευαστικό τομέα με καλλιτέχνες και σχεδιαστές, ώστε να βρεθούν δημιουργικές νέες προσεγγίσεις για τις ανακαίνισεις των κτηρίων, για τις οικοδομικές προκλήσεις γενικότερα και να υποστηριχθεί η συνεργασία μεταξύ τομέων.

Συνοψίζοντας, υποστηρίχθηκε ότι η πολιτιστική κληρονομιά των αστικών περιοχών και των αγροτικών-φυσικών τοπίων έχει κεντρικό ρόλο για το New European Bauhaus και το Κύμα Ανακαίνισης, που εντάσσονται στις στρατηγικές της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας. Η κληρονομιά αποτελεί φορέα πολιτιστικών και κοινωνικών αξιών. Η αειφόρος χρήση και επαναχρησιμοποίηση της κτισμένης κληρονομιάς συμβάλλουν στην απομείωση του περιβαλλοντικού κόστους από τις κατεδαφίσεις. Μαθαίνοντας από τα παραδοσιακά κτήρια και υλικά, υποστηρίζεται η βιώσιμη καινοτομία σε ολόκληρο τον κατασκευαστικό τομέα.

Η συνάντηση έκλεισε με ανακοινώσεις για προσεχείς δραστηριότητες ευρωπαϊκών εθνικών επιτροπών:

- ICOMOS Ρωσίας, *Denkmal Russia Moscow, International trade fair for heritage preservation, restoration and museum technology* (21-23 October 2021)
- ICOMOS Γερμανίας: *Cultural Heritage in the EU Urban Agenda and the action field "Dissonant Heritage"*
- ICOMOS Πολωνίας: *Doctrinal texts-achievements, importance and future in the protection of heritage/90th anniversary of Athens Charter* (June 14-15, 2021)
- ICOMOS Σλοβενίας: *Resilient heritage*(16-18 September 2021)

Το Ελληνικό ICOMOS εκπροσώπησε η αντιπρόεδρος Σοφία Αυγερινού-Κολώνια. Στη συνάντηση συμμετείχε επίσης ο Ανδρέας Γεωργόπουλος, μέλος του ΔΣ του Ελληνικού ICOMOS και εκλεγμένο μέλος του Διεθνούς Συμβουλίου του ICOMOS.

ΕΛΛΗΝΙΚΟ
ICOMOSΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ICOMOS ΣΤΗΝ ΗΜΕΡΙΔΑ ΜΕ
ΘΕΜΑ "ΔΕΘ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΟ ΠΑΡΚΟ ΕΠΙΤΑΚΤΙΚΗ ΑΝΑΓΚΗ ΓΙΑ
ΤΗΝ ΕΠΙΒΙΩΣΗ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ"

Το Ελληνικό ICOMOS συμμετείχε τον Απρίλιο του 2021, διά της Σοφίας Αυγερινού-Κολώνια και της Ειρήνης Εφείου, αντιστοιχώς αντιπροέδρου και υπεύθυνης των Διεθνών Επιστημονικών Επιτροπών στο, στη διαδικτυακή ημερίδα με τίτλο «Διεθνής Έκθεση Θεσσαλονίκης: Μητροπολιτικό πάρκο, επιτακτική ανάγκη για την επιβίωση της πόλης». Πρόκειται για τη δεύτερη διαδικτυακή συνάντηση στο πλαίσιο πρωτοβουλίας της Κίνησης «Πανεπιστημιακοί για μία βιώσιμη Θεσσαλονίκη», στην οποία συμμετείχαν πανεπιστημιακοί του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης για την λεγόμενη «ανάπλαση» της ΔΕΘ.

Κατά την ημερίδα συζητήθηκε, αναδείχθηκε και τεκμηριώθηκε με εύληπτο και μεθοδολογικά επιστημονικό τρόπο η επείγουσα ανάγκη της ανάπλασης του χώρου της ΔΕΘ στην κατεύθυνση μιας πραγματικής και όχι ψευδεπίγραφης βιώσιμης ανάπτυξης.

Παρατίθεται ο χαιρετισμός της Ε.Εφείου εκ μέρους του Ελληνικού ICOMOS:

Κυρίες και κύριοι,

Ως εκπρόσωπος του Ελληνικού Τμήματος του ICOMOS - του Ελληνικού Τμήματος του Διεθνούς Συμβουλίου Μνημείων και Τοποθεσιών - ευχαριστώ τους οργανωτές για την πρόσκληση να παρευρεθώ και να χαιρετήσω τη σημαντική αυτή 2η Διαδικτυακή Ημερίδα "ΔΕΘ: Μητροπολιτικό πάρκο, επιτακτική ανάγκη για την επιβίωση της πόλης".

Είναι χαρά και τιμή να βρίσκομαι εδώ για ένα τόσο σύγχρονο, ενδιαφέρον και κρίσιμο θέμα .

Το Ελληνικό Τμήμα του ICOMOS έχει ήδη εκφράσει δημόσια την ανησυχία του για το σχέδιο «Ανάπλασης του Εκθεσιακού κέντρου Θεσσαλονίκης» και τον αντίστοιχο αρχιτεκτονικό διαγωνισμό, κυρίως επειδή δεν λαμβάνει υπ' όψιν του την ύπαρξη αξιόλογων εκθεσιακών περιπτέρων - βραβευμένων αρχιτεκτονικών έργων του 20ου αιώνα, ενώ παράλληλα προβλέπεται να επιβαρύνει σημαντικά τα πολεοδομικά-κυκλοφοριακά προβλήματα της περιοχής, εντεινοντας την ατμοσφαιρική ρύπανση, αντιβαίνοντας σε προγενέστερες αποφάσεις βιώσιμης ανάπτυξης της Πόλης. Σύμφωνα με τις διεθνώς αποδεκτές αρχές και κριτήρια, που έχουν επικυρωθεί από τις Επιτροπές και τα συνέδρια του διεθνούς ICOMOS, το καθήκον της προστασίας, συντήρησης και ανάδειξης της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς του 20ου αιώνα, είναι εξ ίσου σημαντικό με την προστασία, συντήρηση και ανάδειξη της Πολιτιστικής Κληρονομιάς των προηγούμενων περιόδων.

Η προτεινόμενη «Ανάπλαση» - σύμφωνα με τις πληροφορίες που έχουμε ως τώρα - έρχεται σε μεγάλη αντίθεση με τα παραπάνω, αφού εισηγείται την κατεδάφιση της πλειονότητας των σημαντικότερων περιπτέρων της ΔΕΘ και την αντικατάστασή τους από νέα κτήρια, με σκοπό κυρίως την επιχειρηματικού τύπου εκμετάλλευση (ξενοδοχειακό συγκρότημα, συνεδριακό κέντρο κ.ά.). Ταυτόχρονα, η αναφορά σε λειτουργία «Μητροπολιτικού Πάρκου Πολιτισμού και Πρασίνου», απέχει πολύ από την προτεινόμενη «Ανάπλαση» όσον αφορά στην κλίμακα της επέμβασης και στις γενικότερες επιβαρυντικές συνθήκες, που θα επικρατήσουν στον περιβάλλοντα χώρο.

Ευχόμαστε η ημερίδα αυτή να συμβάλει ώστε το αίτημα για ένα καινοτόμο Μητροπολιτικό Πάρκο Πολιτισμού και Πρασίνου να εδραιωθεί στη συνείδηση των κατοίκων της Θεσσαλονίκης και να εισακουστεί από τους αρμόδιους φορείς της Πολιτείας .

Καλή επιτυχία στις εργασίες της ημερίδας και στο όραμα για ένα καλλίτερο μέλλον για τη Θεσσαλονίκη, με σεβασμό στην Πολιτιστική Κληρονομιά του 20ου αιώνα!

Ειρήνη Εφεσίου

Η πρωτοβουλία πανεπιστημιακών ΔΕΘ Μητροπολιτικό Πάρκο - Πανεπιστημιακοί για μια Βιώσιμη Θεσσαλονίκη έχει ήδη προβεί στην ηλεκτρονική έκδοση συλλογικού τόμου ελεύθερης πρόσβασης με το περιεχόμενο των εισηγήσεων των δύο διαδικτυακών ημερίδων που πραγματοποιήθηκαν στις 13 και 20 Απριλίου 2021 με θέματα (αντιστοίχως): «ΔΕΘ Μητροπολιτικό Πάρκο Πρασίνου, Πολιτισμού και υγείας» και «ΔΕΘ Μητροπολιτικό Πάρκο: Επιτακτική Ανάγκη για την Επιβίωση της Πόλης».

Η πρόσβαση στον συλλογικό τόμο είναι δυνατή μέσω του υπερσυνδέσμου <https://t.ly/VJ9J>

ΕΛΛΗΝΙΚΟ
ICOMOS
Δελτίο ΤύπουΤΖΑΜΙ ΒΑΓΙΑΖΗΤ ΣΤΟ ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟ, ΤΕΣΣΕΡΑ ΧΡΟΝΙΑ ΜΕΤΑ.
ΣΥΝΤΟΜΟ ΧΡΟΝΙΚΟ ΑΣΤΟΧΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΚΑΙ
ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΙΚΩΝ ΠΑΡΑΛΕΙΨΕΩΝ.

Στις 22 Μαρτίου του 2021 συμπληρώθηκαν τέσσερα χρόνια από την πυρκαγιά στο τζαμί Βαγιαζήτ στο Διδυμότειχο, ένα από τα σημαντικότερα μνημεία της Οθωμανικής περιόδου (πρώτο μισό του 15ου αιώνα) σε ευρωπαϊκό έδαφος. Τότε καταστράφηκε ολοσχερώς η μνημειώδης πυραμιδοειδής ξύλινη στέγη του, μοναδική ως προς το μέγεθος, το σχεδιασμό και τις κατασκευαστικές μεθόδους εφαρμογής, στοιχεία που την ενέτασσαν μεταξύ των πλέον αξιόλογων μνημείων από ξύλο στον κόσμο.

Για την αποκατάσταση του τζαμιού και την ανάδειξή του, είχαν καταβληθεί προσπάθειες, επί σειρά ετών, από το Υπ. Πολιτισμού και Αθλητισμού (ΥΠΠΟΑ), με τη σύσταση διεπιστημονικών επιτροπών, ενίοτε με τη συμμετοχή αλλοδαπών ειδικών, που είχαν καταφέρει, αν και με πενιχρά μέσα, την αποτύπωση του μνημείου, την κατανόηση της λειτουργίας του, τη διάγνωση της παθολογίας της στέγης, τη σύνταξη μελετών αποκατάστασης και την έναρξη στερεωτικών επεμβάσεων.

Το 2011, σε μια προσπάθεια επίτευξης «ολιστικής αποκατάστασης», το μνημείο, εντάχθηκε σε προγράμματα του ΕΣΠΑ, με σκοπό να ανακτήσει την «προσβληθείσα» μνημειακότητα του και να αποδοθεί ξανά στο κοινό.

Το 2013, ως φορέας υλοποίησης των εργασιών αποκατάστασης, ανέλαβε η Διεύθυνση Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Αρχαιοτήτων, με σκοπό τη διενέργεια εργασιών προστασίας, συντήρησης και ανάδειξης του τζαμιού, που διήρκησαν μέχρι το 2015 και κόστισαν 450.000€ (υποέργο 1, με αυτεπιστασία).

Την ίδια περίοδο, η Διεύθυνση Αναστήλωσης Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Μνημείων, με σκοπό την προστασία της στέγης του μνημείου και τη διενέργεια εργασιών αποκατάστασης, προέκρινε την κατασκευή ενός τεραστίων διαστάσεων εξωτερικού στεγάστρου, καθώς και τη συμπλήρωση των μεταλλικών κριωμάτων, που ήδη υπήρχαν στο εσωτερικό του τζαμιού (υποέργο 2, με το σύστημα μελέτη-κατασκευή και συμβατικό προϋπολογισμό 952.242,30€). Η εκτέλεση των οριστικών αναστηλωτικών εργασιών προβλεπόταν με το έργο «Αποκατάσταση Μιναρέ και στέγης τεμένους Βαγιαζήτ» (υποέργο 3, πάλι με το σύστημα μελέτη-κατασκευή και συμβατικό προϋπολογισμό 3.000.000€)

Οι μελέτες των προαναφερόμενων έργων, παρόλο που προβληματίσαν αρκετούς επιστήμονες, ιδιαίτερα ως προς το μέγεθος της επέμβασης και τη σκοπιμότητα του νέου στεγάστρου, εγκρίθηκαν στο σύνολό τους από τις Υπηρεσίες του ΥΠΠΟΑ. Στη συνέχεια τα γεγονότα είναι λίγο πολύ γνωστά.

Σήμερα, τέσσερα χρόνια μετά από την καταστροφή της 22ας Μαρτίου του 2017, παραμένουν αναπάντητα τα ερωτήματα, όχι μόνον ως προς το τι συνέβη, αλλά και ως προς το αν οι αποφάσεις των αρμόδιων υπηρεσιών για την αποκατάσταση του μνημείου κινήθηκαν προς τη σωστή κατεύθυνση. Διότι άσχετα από το ποιος ευθύνεται για το «μοιραίο» σπινθήρα, προκύπτουν διάφορα ερωτήματα, ως προς τα αίτια της καταστροφής, που οι απαντήσεις θα πρέπει να αναζητηθούν σε αποφάσεις και πρακτικές του ΥΠΠΟΑ κατά τη διάρκεια των προηγούμενων χρονικών περιόδων.

Πιο συγκεκριμένα πρέπει να διερευνηθεί:

1. Γιατί μετά την ένταξή του κτηρίου στο ΕΣΠΑ και τη διάθεση σημαντικότερων κονδυλίων από το κράτος, οι καθ' ύλην αρμόδιοι υπάλληλοι του ΥΠΠΟΑ, αποφάσισαν όχι την ενίσχυση του ήδη συντελούμενου έργου ήπιων επεμβάσεων αποκατάστασης, αλλά την αλλαγή της μεθοδολογίας, μέσω εργολάβου, που ανέλαβε να υλοποιήσει τις δικές του μελέτες;
2. Αν οι προτεινόμενες μελέτες παρέμβασης, καθώς και η μεθοδολογία, που ακολουθήθηκε (π.χ. οι γιγαντιαίων διαστάσεων επεμβάσεις «προστασίας», με «σκληρά» μη συμβατά με το μνημείο υλικά, οι οξυγονοκολλήσεις, τα μπετά) ήταν οι δέουσες και κατά πόσο το μνημείο τελικά κινδύνευε ανά πάσα χρονική στιγμή από αυτές τις ίδιες.
3. Αν οι εργασίες αποκατάστασης του μνημείου με το σύστημα μελέτη-κατασκευή, αποτελούσε τη βέλτιστη πρακτική.
4. Με ποιο τρόπο η αναθέτουσα αρχή, δηλαδή το ΥΠΠΟΑ, μέσω των υπάλληλων του, δηλαδή μέλη της διορισμένης αρμόδιας Επιτροπής Αποκατάστασης του τζαμιού και άλλων υπεθύτων, ήταν παρούσα και επέβλεπε τις εργασίες του εργολάβου;

Σημειώνεται ότι λίγες μέρες μετά την πυρκαγιά, εντύπωση προκάλεσαν οι δηλώσεις λειτουργών του ΥΠΠΟΑ, που ανακοίνωσαν, χωρίς κανένα ίχνος ευθύνης και ενοχής, ότι θα το «ξαναφτιάξουν»(!), χωρίς προφανώς να συνειδητοποιούν το μέγεθος και το μη αντιστρέψιμο του ολέθριου συμβάντος. Ενώ σε άλλες περιπτώσεις, απομακρύνονται όσοι χειρίστηκαν ατυχώς υποθέσεις, γιατί δεν συνέβη το αυτό στην περίπτωση του τζαμιού Βαγιαζήτ, με αποτέλεσμα να υπάρχουν άτομα που συνεχίζουν να εμπλέκονται και σήμερα στο θέμα;

Προβληματισμοί για το σχεδιασμό της νέας στέγης.

Σύμφωνα με τις διεθνώς αποδεκτές αρχές αποκατάστασης μνημείων, μετά την ολοκληρωτική καταστροφή της μοναδικής αυτής στέγης, δεν είναι δυνατόν πλέον να χρησιμοποιείται ο όρος «αποκατάσταση» (διότι δεν έχει διασωθεί τίποτα από το ιστορικό υλικό για να αποκατασταθεί), παρά μόνο ο όρος «ανακατασκευή». Ούτως ή άλλως η επέμβαση ανακατασκευής της στέγης, θα φέρει τη σφραγίδα της εποχής μας. Η προστασία, διάσωση και ανάδειξη του μνημείου αυτού, αποτελεί αναμφίβολα ένα πολύ δύσκολο εγχείρημα, που πρέπει να αντιμετωπίσει η επιστημονική κοινότητα. Το θέμα της ανακατασκευής θα πρέπει να τεθεί σε δημόσιο διάλογο, ώστε να μην επαναληφθεί το φαινόμενο της λήψης αποφάσεων και εξεύρεσης λύσεων

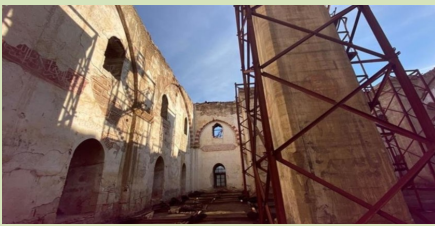
μόνο από διοικητικούς παράγοντες του ΥΠΠΟΑ, διότι αντίστοιχες εκτιμήσεις στο πρόσφατο παρελθόν, οδήγησαν στην καταστροφή του μνημείου.

Η κατασκευή της νέας στέγης του τζαμιού Βαγιαζήτ, αποτελεί πλέον θέμα «ένταξης νέας κατασκευής σε προϋπάρχον μνημείο» και θα πρέπει να αντιμετωπιστεί ως συνθετικό πρόβλημα, λαμβάνοντας υπόψη τα (ευτυχώς) τεκμηριωμένα μορφολογικά στοιχεία, που χαρακτήριζαν το μνημείο.

Συνακολούθως, φρονούμε πως πρέπει να προκηρυχθεί διεθνές συνέδριο στο Διδυμότειχο, υπό την αιγίδα της UNESCO και του διεθνούς ICOMOS, με πρόσκληση εξειδικευμένων Ελλήνων και ξένων επιστημόνων, ώστε να δοθεί η δυνατότητα ανταλλαγής απόψεων περί της αποκατάστασης του συνόλου του μνημείου, πράγμα που θα συμβάλει ποικιλοτρόπως στην ανάπτυξη του διαλόγου και του προβληματισμού για τη σύγχρονη μεθοδολογία και τις απόψεις που διέπουν τις επεμβάσεις προστασίας και ανάδειξης μνημείων.

Εν συνεχεία, πιστεύουμε ότι πρέπει να προκηρυχθεί διεθνής αρχιτεκτονικός διαγωνισμός, με θέμα την ανακατασκευή της στέγης του μνημείου. Τα οφέλη από μια τέτοια πρωτοβουλία είναι προφανή και ενδεικτικά αναφέρονται:

- Διαμόρφωση πολιτικής εξωστρεφείας, σε θέματα αποφάσεων προστασίας μνημείων του Ελληνικού Κράτους, ιδιαίτερα μετά από σειρά ατυχών αποφάσεων (μετρό Θεσσαλονίκης, Ακρόπολη Αθηνών, κ.ά.), κατά την τελευταία χρονική περίοδο.
- Ανάδειξη του προβλήματος σχεδιασμού και της μορφολογικής αποκατάστασης-ένταξης της νέας στέγης, με συμμετοχή της διεθνούς επιστημονικής κοινότητας στην επίλυσή του.
- Ανάδειξη, διεθνώς, της σημασίας που αποδίδει το Ελληνικό Κράτος για τη διάσωση των μνημείων στην επικράτειά του, αδιαφόρως πολιτιστικών και θρησκευτικών καταβολών.
- Ανάδειξη της πόλης του ακριτικού Διδυμοτείχου ως σημείου αναφοράς, σχετικά με την πρότυπη αντιμετώπιση και επίλυση των προβλημάτων, που προέκυψαν από ατυχή καταστροφικά γεγονότα.

ΕΛΛΗΝΙΚΟ
ICOMOS
Δελτίο ΤύπουΑΝΗΣΥΧΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΥΧΗ ΤΩΝ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ
ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΤΗ ΝΟΜΟΘΕΤΗΣΗ EXPRESS ΚΑΤΕΔΑΦΙΣΕΩΝ

Την Τετάρτη 24 Μαρτίου, ψηφίστηκε από την Ελληνική Βουλή τροπολογία του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, (44Α ' /26.03.2021 του Νόμου 4787) στο Νομοσχέδιο για το «Ελληνικό», που προβλέπει τη δημιουργία «Ειδικής Επιτροπής Επικινδύνως Ετοιμόρροπων» (Ε.ΕΠ.ΕΤ.) στην έδρα κάθε Αποκεντρωμένης Διοίκησης, η οποία θα εξετάζει τις περιπτώσεις κτισμάτων (συναρμοδιότητας ΥΠΠΟΑ και ΥΠΕΝ) που πιθανολογούνται ως επικινδύνως ετοιμόρροπα και είναι προγενέστερα των εκάστοτε τελευταίων 100 ετών ή ευρίσκονται πλησίον μνημείου ή εντός ή πλησίον αρχαιολογικού χώρου ή ιστορικού τόπου ή τόπου ιδιαίτερου φυσικού κάλλους ή εντός ζώνης Β προστασίας μνημείου. Η απόφαση της επιτροπής θα διαβιβάζεται αυθημερόν προς τον οικείο Δήμο, ο οποίος, λαμβάνοντας υπόψη τις προτάσεις της, οφείλει να διενεργήσει την κατεδάφιση, το αργότερο εντός 3 ημερών, εκτός αν στην απόφαση ορίζεται βραχύτερος χρόνος λόγω εξαιρετικής επικινδυνότητας.

Η προαναφερόμενη τροπολογία, αν και επικαλείται την άρση υφιστάμενων χρονοβόρων και γραφειοκρατικών διαδικασιών, αναμένεται να δημιουργήσει πολλά και σοβαρά προβλήματα, σε έναν τομέα ευαίσθητο, όπως είναι η διαχείριση των υλικών κατάλοιπων του παρελθόντος. Στην ουσία το μόνο νέο στοιχείο, που εισφέρει η νέα τροπολογία, είναι η διευκόλυνση των κατεδαφίσεων, αφού υπήρχε και λειτουργούσε, έστω προβληματικά, «Επιτροπή Ετοιμόρροπων». Μάλιστα, η περιβόητη ταχύτητα, στην οποία γίνεται επίκληση, αποτελεί λόγο προβληματισμού, καθώς οι πιθανές λανθασμένες αποφάσεις, θα είναι εξ ορισμού μη αντιστρέψιμες. Επιφυλάξεις δημιουργούνται και για την ενδεχόμενη καταχρηστική αξιοποίηση των νέων μέτρων, καθώς οι διαδικασίες θα μπορεί να κινούνται και από άτομα με συμφέρον αξιοποίησης των οικοπέδων μετά τις κατεδαφίσεις, αλλά και για τον αυθαίρετο περιορισμό της εφαρμογής του νόμου μόνο σε κτήρια άνω των 100 ετών, αφού έτσι δεν εξετάζονται και μπορούν να κατεδαφίζονται χωρίς κρίση, συγκροτήματα του μεσοπολέμου, βιομηχανικές εγκαταστάσεις και δείγματα της μοντέρνας και σύγχρονης αρχιτεκτονικής.

Μεγάλη ανησυχία δημιουργείται, επιπλέον, από το γεγονός ότι η νομοθετική αυτή διάταξη περιλαμβάνει κτίσματα που χρονολογούνται μετά το 1830 και συνεπώς είναι δυνάμει διατηρητέα, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Όπως είναι γνωστό η χώρα μας διαθέτει ένα μεγάλο αριθμό κτισμάτων και αξιολογών ιστορικών κατασκευών, διατηρητέων ή μη, ενταγμένων σε αστικό ή αγροτικό περιβάλλον, σε παραδοσιακούς οικισμούς ή μεμονωμένων, που συμβάλλουν ενεργά στο σύνολό τους, στο παλίμψηστο της υλικής πολιτιστικής μας κληρονομιάς. Τα περισσότερα από αυτά τα κτίσματα, φθίνουν ως κατασκευές από την πάροδο του χρόνου, κυρίως λόγω της οικονομικής αδυναμίας συντήρησης από τους ιδιοκτήτες τους, με αποτέλεσμα την πλήρη απαξίωση και σταδιακή αποσάθρωσή τους. Μολονότι, η Σύμβαση για την Προστασία της Ευρωπαϊκής Αρχιτεκτονικής κληρονομιάς (Σύμβαση της Γρανάδας), που έχει επικυρωθεί ομόφωνα από

την Ελληνική Βουλή με τον Ν. 2039/1992, αναφέρει πως η Πολιτεία είναι υποχρεωμένη να φροντίσει ώστε τα προστατευόμενα ακίνητα να μην αλλοιωθούν, ερειπωθούν ή κατεδαφιστούν και να ενθαρρύνει την ιδιωτική πρωτοβουλία για τη συντήρηση αυτής της κληρονομιάς, μέχρι σήμερα ελάχιστα μέτρα έχουν ληφθεί από την Πολιτεία για την προστασία και αξιοποίηση αυτών των κατασκευών.

Η λύση, κατά συνέπεια, στο πρόβλημα που αντιμετωπίζουν τα κτίσματα αυτά, δεν είναι η διευκόλυνση των κατεδαφίσεων, με fast track διαδικασίες (πρακτική προσφιλή το τελευταίο διάστημα), αλλά η προστασία τους και η λήψη μέτρων που θα την καταστήσουν εφικτή. Μεταξύ άλλων, η Πολιτεία μπορεί να θεσπίσει κίνητρα, από οικονομικές ενισχύσεις, φορολογικές απαλλαγές, χαμηλότοκα ή και άτοκα δάνεια μέχρι και προγράμματα επιδοτούμενα με φορέα υλοποίησης τους Δήμους για τη συντήρηση και αποκατάσταση των όψεων και τη στερέωση (και όχι κατεδάφιση) των «επικίνδυνων» κτισμάτων. Ένα τέτοιο πρόγραμμα είναι και το πρόγραμμα «ΔΙΑΤΗΡΩ», που μπορεί να συνεισφέρει συνδυαστικά στην πολιτιστική αναβάθμιση και οικονομική ανάκαμψη όλης της χώρας. Η λειτουργία του θα αποτελέσει το χρηματοδοτικό εργαλείο για μια ολοκληρωμένη προστασία, παρέχοντας οικονομικά κίνητρα στους ιδιοκτήτες ιστορικών ακινήτων, προς την κατεύθυνση της διατήρησης και αποκατάστασής τους.

Το Ελληνικό Τμήμα του ICOMOS, μετά και την πρόσφατη νομοθετική ρύθμιση, εκφράζει τη βαθειά του ανησυχία για την τύχη των ιστορικών κατασκευών της Χώρας. Η καθαίρεση, δια συνοπτικών διαδικασιών, ερειπωμένων κτισμάτων, που συγκροτούν εν πολλοίς την αρχιτεκτονική μας κληρονομιά, υπενθυμίζει τη λαϊκή ρήση του «πονάει δόντι κόβει κεφάλι», δίχως πραγματικά να προστατεύει την ανθρώπινη ζωή, το πολιτιστικό μας απόθεμα και το περιβάλλον.

ΔΙΕΘΝΗΣ
ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ

ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΤΩΝ ΥΠΟΥΡΓΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΤΗΣ G-20 ΣΤΗ ΡΩΜΗ

Στον εμβληματικό χώρο του Κολοσσαίου στη Ρώμη πραγματοποιήθηκε τον περασμένο Ιούλιο η συνάντηση των Υπουργών Πολιτισμού των είκοσι πλουσιότερων κρατών της υφελίου (G-20) για να συζητήσουν θέματα που σχετίζονται με τον πολιτισμό, στο πλαίσιο προετοιμασίας της Συνόδου Κορυφής G20 που πραγματοποιήθηκε τρεις μήνες μετά (Οκτώβριος 2021) υπό την προεδρία της Ιταλίας.

Τα θέματα της ατζέντας αναπτύχθηκαν γύρω από πέντε βασικούς άξονες:

- την προστασία και προώθηση του πολιτισμού και των δημιουργικών τομέων ως κινητήριων δυνάμεων για βιώσιμη και ισόρροπη ανάπτυξη,
- την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς από κινδύνους, συμπεριλαμβανομένων των φυσικών καταστροφών, της υποβάθμισης του περιβάλλοντος και της κλιματικής αλλαγής, της σκόπιμης καταστροφής και λεηλασίας, της παράνομης διακίνησης πολιτιστικών αγαθών,
- την προώθηση του ψηφιακού και τεχνολογικού μετασχηματισμού στον πολιτιστικό και δημιουργικό τομέα,
- την ανάπτυξη ικανοτήτων μέσω της κατάρτισης για την αντιμετώπιση της πολυπλοκότητας του σύγχρονου κόσμου και των προκλήσεων του πολιτιστικού τομέα, και
- την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής μέσω του πολιτισμού.

Αποτέλεσμα των εργασιών της συνάντησης των Υπουργών Πολιτισμού ήταν η έκδοση Διακήρυξης, που εξετάζει - μεταξύ άλλων - τον ρόλο του πολιτισμού στη βελτίωση των δικαιωμάτων και των συνθηκών εργασίας των καλλιτεχνών και των δημιουργικών επαγγελματιών και καλεί τις κυβερνήσεις να αναγνωρίσουν τον πολιτισμό και τη δημιουργικότητα ως αναπόσπαστο μέρος ευρύτερων πολιτικών ατζέντας, όπως η κοινωνική συνοχή, η απασχόληση, η καινοτομία, η υγεία και η ευημερία, το περιβάλλον, η βιώσιμη τοπική ανάπτυξη και τα ανθρώπινα δικαιώματα. Οι Υπουργοί της G20 επανέλαβαν τη δέσμευση να συμπεριλάβουν τον πολιτισμό, την πολιτιστική κληρονομιά και τον δημιουργικό τομέα στις εθνικές και διεθνείς στρατηγικές ανάκαμψης μετά την πανδημία, αναγνωρίζοντας ότι οι διεθνείς πολιτιστικές ανταλλαγές εξαρτώνται από ισχυρούς πολιτιστικούς και δημιουργικούς παράγοντες σε όλες τις χώρες. Ζήτησαν, επίσης, ισχυρές δεσμεύσεις των κρατών για να αντιμετωπισθούν οι μεγάλες απειλές για την πολιτιστική κληρονομιά, ενώ ιδιαίτερα θετική προς αυτήν την κατεύθυνση θεώρησαν την απόφαση της Ιταλίας για απαγόρευση ελλιμενισμού μεγάλων κρουαζιερόπλοιων στη Βενετία.

Στη συνάντηση συμμετείχε το διεθνές ICOMOS διά της Προέδρου του, Teresa Patrício. Σε παρέμβασή της η T. Patrício, επεσήμανε τη σημασία που έχει να λαμβάνεται υπόψη η πολιτιστική κληρονομιά στο σχεδιασμό και τις δράσεις για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, δεδομένου ότι επηρεάζεται από τις επιπτώσεις της αλλά παράλληλα μπορεί να αποτελέσει και τμήμα της λύσης του προβλήματος.

<http://www.g20.utoronto.ca/2021/210730-culture.html>

ΔΙΕΘΝΗΣ
ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ

ΑΥΛΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ ΤΗΣ UNESCO Η ΑΡΑΒΙΚΗ ΚΑΛΛΙΓΡΑΦΙΑ

Η UNESCO καταχώρησε την αραβική καλλιγραφία στην άυλη κληρονομιά της, ένα καθεστώς που επιτρέπει τη διαφύλαξη αυτής της παμπάλαιας καλλιτεχνικής πρακτικής, ευρέως διαδεδομένης στον αραβο-μουσουλμανικό κόσμο.

Το σχέδιο που υποβλήθηκε στην υπηρεσία του ΟΗΕ για την εκπαίδευση, την επιστήμη και τον πολιτισμό (UNESCO), υποστηρίχθηκε από 16 χώρες, με προεξάρχουσα τη Σαουδική Αραβία, για τις οποίες το Ισλάμ είναι η κυρίαρχη ή κατά πλειοψηφία επικρατούσα θρησκεία.

Ο Σαουδάραβας υπουργός Πολιτισμού Μπαντρ μπιν Αμπντάλα μπιν Φαρχάν, τον οποίο επικαλείται το κυβερνητικό πρακτορείο ειδήσεων, χαιρέτισε την απόφαση αυτή εκτιμώντας ότι θα «συμβάλει στην ανάπτυξη αυτής της πολιτιστικής κληρονομιάς».

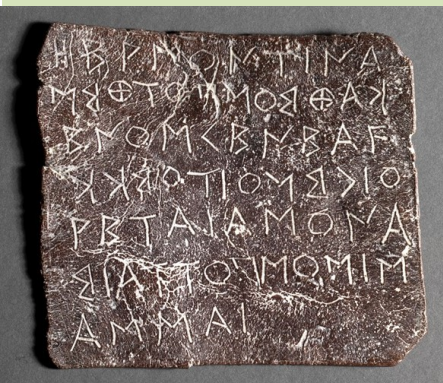
«Η αραβική καλλιγραφία είναι η καλλιτεχνική πρακτική της διά χειρός αραβικής γραφής, με τρόπο που ρέει ώστε να εκφράζει την αρμονία, τη χάρη και την ομορφιά», περιγράφει η υπηρεσία του ΟΗΕ.

«Χρησίμευε πάντα ως σύμβολο του αραβο-μουσουλμανικού κόσμου», είχε δηλώσει στο Γαλλικό Πρακτορείο ο Αμπντελματζίντ Μαχμπούμπι, στέλεχος της Εταιρείας Προστασίας της Σαουδαραβικής Ιστορίας, μιας ΜΚΟ που επενδύει στο έργο. Ωστόσο «πολλοί δεν γράφουν πλέον με το χέρι λόγω της εξέλιξης των τεχνολογιών», και ο αριθμός των ειδικών καλλιτεχνών της αραβικής καλλιγραφίας μειώνεται σε μεγάλο βαθμό, δήλωσε με λύπη.

Η καταχώρηση στην άυλη κληρονομιά της UNESCO, με αυτή την έννοια, «θα έχει σίγουρα θετικό αντίκτυπο» στη διαφύλαξή της, είχε πει επίσης ο Μαχμπούμπι.

Η άυλη πολιτιστική κληρονομιά ή «ζωντανή κληρονομιά» είναι «μια κληρονομιά των προγόνων μας την οποία μεταφέρουμε στους απογόνους μας», ορίζει η UNESCO. Περιλαμβάνει τις προφορικές παραδόσεις, τις τέχνες του θεάματος, τις κοινωνικές πρακτικές, τα τελετουργικά και τις εορταστικές εκδηλώσεις.

«Για να οριστεί ως άυλη πολιτιστική κληρονομιά, μια πολιτιστική πρακτική πρέπει να έχει δυναμική... πρέπει να έχει νόημα στη ζωή των ανθρώπων», σύμφωνα με τον Τιμ Κέρτις, γραμματέα της Σύμβασης για τη Διαφύλαξη της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς που υιοθετήθηκε από την UNESCO το 2003.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑΤΑ ΧΡΗΣΤΗΡΙΑ ΠΙΝΑΚΙΑ ΤΗΣ ΔΩΔΩΝΗΣ ΥΠΟΨΗΦΙΑ ΓΙΑ ΕΓΓΡΑΦΗ
ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΗΣ UNESCO «ΜΝΗΜΗ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ»

Το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού υπέβαλε στο πρόγραμμα της UNESCO «Μνήμη του Κόσμου» (International Memory of the World Register) πρόταση υποψηφιότητας για τα χρηστήρια πινάκια-«ελάσματα» του ιερού και του μαντείου του Διός και της Διώνης, στη Δωδώνη. Ο φάκελος της υποψηφιότητας, τον οποίο συνέταξε η Εφορεία Αρχαιοτήτων Ιωαννίνων και επιμελήθηκε η Διεύθυνση Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων, προωθήθηκε σε συνεργασία με την Ελληνική Εθνική Επιτροπή για την UNESCO και φέρει την υποστήριξη της τοπικής κοινωνίας και του Δήμου Δωδώνης, αλλά και της επιστημονικής κοινότητας.

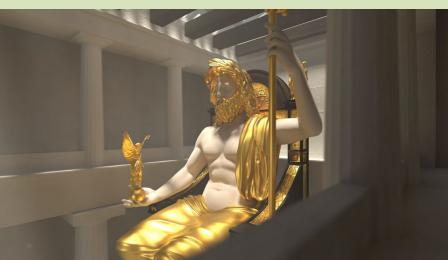
Τα χρηστήρια πινάκια της Δωδώνης αποτελούν ένα μοναδικό, παγκοσμίως, σύνολο, με σημαντική συμβολή στη μελέτη της αρχαίας ελληνικής γλώσσας και θρησκείας. Πρόκειται για τμήματα από εύθραυστα, λεπτά φύλλα μολύβδου, πάνω στα οποία χαρασσονταν τα ερωτήματα των προσκυνητών του μαντείου, αλλά και η χρησιμοδότηση που λάμβαναν. Συνολικά έχουν εντοπιστεί και δημοσιευτεί 4.216 επιγραφές, που χρονολογούνται με βάση τη γραφή, από τα τέλη του 6ου αι. π.Χ. έως τα μέσα του 2ου αι. π.Χ.

Με την αφορμή της κατάθεσης της υποψηφιότητας, την Παρασκευή 19 Νοεμβρίου, η Υπουργός Πολιτισμού και Αθλητισμού Λίνα Μενδώνη δήλωσε, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

«...Τα χρηστήρια πινάκια περιλαμβάνουν πληροφορίες, σχεδόν για κάθε πτυχή της κλασικής και ελληνιστικής Ελλάδας. Έτσι, αναδεικνύονται ζητήματα κοινωνικά, όπως η απελευθέρωση δούλων, η αντιμετώπιση της φτώχειας, η μετανάστευση, αλλά και εμπορικά ή οικονομικά, όπως οι παραγωγές μαλλιού και σιτηρών, η εξέλιξη συναλλαγών, η δυνατότητα εξόφλησης χρεών, καθώς και ζητήματα από τον κόσμο των συναισθημάτων, όπως η πορεία του γάμου, η δυνατότητα τεκνοποίησης, η αντιμετώπιση της χρεϊας ή της απιστίας. Παράλληλα, παρέχεται πλήθος επιγραφικών δεδομένων, όπως η μορφή και η εξέλιξη των γραμμάτων ή η διατύπωση του συμπυκνωμένου λόγου. Η αξία του συνόλου των χρηστηρίων ελασμάτων της Δωδώνης έγκειται στην μοναδικότητα αυτού του υλικού, το οποίο συμβάλλει ουσιαστικά στις γνώσεις μας για την αρχαία ελληνική θρησκεία, αλλά και για την καθημερινή ζωή των αρχαίων Ελλήνων, οι αγώνιες των οποίων ήταν αντίστοιχες των σημερινών.

Εφόσον η Διεθνής Συμβουλευτική Επιτροπή του Προγράμματος προκρίνει την εγγραφή των πινάκων της Δωδώνης στον αντίστοιχο Κατάλογο, θα πρόκειται για την δεύτερη ελληνική εγγραφή. Η πρώτη ελληνική αφορά στον Πάπυρο του Δερβενίου, το οποίο αποτελεί το αρχαιότερο σωζόμενο βιβλίο της Ευρώπης, χρονολογούμενο στον 4ο αι. π.Χ., ενώ το περιεχόμενό του φέρεται να αφορά σε παλαιότερο κείμενο του 5ου αι. π.Χ.

<https://www.culture.gov.gr/el/Information/SitePages/view.aspx?nID=4017>

ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ

Η ΑΡΧΑΙΑ ΟΛΥΜΠΙΑ ΟΠΩΣ ΗΤΑΝ 2.000 ΧΡΟΝΙΑ ΠΡΙΝ

Το έργο «Αρχαία Ολυμπία: Κοινός Τόπος», αποτέλεσμα της συνεργασίας του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού και της Microsoft, το οποίο αφορά στην ψηφιακή διατήρηση και αποκατάσταση της Αρχαίας Ολυμπίας, γενέτειρας των Ολυμπιακών Αγώνων, με τη χρήση τεχνητής νοημοσύνης, αποδόθηκε στο κοινό παρουσία της Προέδρου της Δημοκρατίας.

Αυτό το έργο ψηφιακής αναβίωσης επιτρέπει στους θεατές σε όλο τον κόσμο να εξερευνήσουν την Αρχαία Ολυμπία όπως ήταν πριν από περισσότερα από 2.000 χρόνια με μια συναρπαστική εμπειρία μέσω διαδραστικής εφαρμογής για κινητά τηλέφωνα, μίας εμπειρίας μέσω υπολογιστή, καθώς και της έκθεσης του Microsoft HoloLens 2, που στεγάζεται στο Ολυμπιακό Μουσείο Αθηνών.

Η ψηφιακή αναβίωση της Αρχαίας Ολυμπίας επιτρέπει στον επισκέπτη να περπατήσει στους δρόμους του αρχαιολογικού χώρου σε μια από τις πιο σημαντικές περιόδους της ιστορίας - η οποία ζωντανεύει με έναν ρεαλιστικό, συναρπαστικό τρόπο που μέχρι σήμερα δεν ήταν δυνατός. Αυτή η νέα μορφή ψηφιακής αρχειοθέτησης θα συνεχίσει να προσφέρει μια «πύλη» σε μια άλλη εποχή, βοηθώντας μας να κατανοήσουμε τι έχει επιτύχει η ανθρωπότητα στο παρελθόν και υπενθυμίζοντάς μας τι μπορούμε να καταφέρουμε σήμερα, αναφέρεται χαρακτηριστικά στη σχετική ανακοίνωση του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού.

Συνολικά, το έργο αποκαθιστά ψηφιακά 27 μνημεία στο χώρο, μεταξύ αυτών το Στάδιο, τους ναούς του Δία και της Ήρας, το εργαστήριο του Φειδία. Στην τρισδιάστατη εμπειρία, αυτά τα κτήρια ανασυντίθενται με ρεαλιστική λεπτομέρεια, με επίπονη έρευνα από διεπιστημονική ομάδα του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού, για να είναι όσο το δυνατόν πιο πιστά στην αρχική τους μορφή. Αυτό περιλαμβάνει ιστορικά χρονοδιαγράμματα των αλλαγών του χώρου, με την πάροδο του χρόνου, και απεικονίσεις τεχνουργημάτων από κάθε περίοδο.

Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να επισκεφθούν την έκθεση του ΥΠΠΟΑ στο Ολυμπιακό Μουσείο Αθήνας, που βρίσκεται στη Λεωφόρο Κηφισίας 37Α στο Μαρούσι. Οι επισκέπτες θα έχουν την ευκαιρία να εξερευνήσουν ψηφιακά και χωρίς αντίτιμο εισιτηρίου τα εμβληματικά μνημεία της Αρχαίας Ολυμπίας.

<https://www.youtube.com/watch?v=xWdI4rKi42k&feature=youtu.be>

2ο ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ TMM_CH

ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ

Στις 13-15 Δεκεμβρίου πραγματοποιήθηκε το 2ο Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο TMM_CH με θέμα «Καινοτόμος, Διεπιστημονική, Ψηφιακή Διατήρηση της Πολιτιστικής Κληρονομιάς - Επαναπροσδιορίζοντας την ταυτότητα του κόσμου σε κρίση, μέσα από τον Πολιτισμό» στο Ίδρυμα Ευγενίδου. Το συνέδριο διοργανώθηκε από το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, σε συνεργασία με το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, το National Geographic, την Cultural Heritage Finance Alliance CHiFA, το Διεθνές Συμβούλιο Μνημείων και Τοποθεσιών ICOMOS, τη Διεθνή Επιτροπή CIPA Heritage Documentation, τον Οργανισμό Πόλεων Παγκόσμιας Κληρονομιάς OWHC, την Ευρωπαϊκή Ένωση Εκπαίδευσης Μηχανικών SEFI και την ΑΗΕΡΑ Hellas, με την υποστήριξη και άλλων διεθνών οργανισμών, επιστημονικών ενώσεων και φορέων της προστασίας της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Το συνέδριο διεξήχθη υβριδικά με φυσική παρουσία εκατόν πενήντα συνέδρων και με διαδικτυακή συμμετοχή πεντακοσίων συνέδρων σε πραγματικό χρόνο μέσω πλατφόρμας με δυνατότητα ανάδρασης. Έλαβαν χώρα δεκατέσσερις συζητήσεις στρογγυλής τραπέζης με ανοιχτή πρόσβαση, οι οποίες παραμένουν προσβάσιμες από την ιστοσελίδα του συνεδρίου https://tmm-ch.com/open_access.php.

Παράλληλα, παρουσιάστηκαν εκατόν είκοσι τέσσερις επιστημονικές εργασίες που δημοσιεύονται σε επιστημονικούς τόμους και διεθνή επιστημονικά περιοδικά, μετά από αξιολόγηση τριακοσίων δέκα εργασιών που υποβλήθηκαν από τριακόσιους εβδομήντα επτά συγγραφείς από τριάντα τρεις χώρες από όλο τον κόσμο.

Βασικό συμπέρασμα του 2ου Διεθνούς Επιστημονικού Συνεδρίου TMM_CH είναι η επείγουσα αναγκαιότητα να εφαρμοστούν οι εξελίξεις της έρευνας και της καινοτομίας που εφαρμόστηκαν πρωτοποριακά στον πανάγιο τάφο και σε άλλα εμβληματικά έργα, ώστε να συμβάλλουν στη διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς με διεπιστημονικότητα, αξιοποιώντας ολιστικά την τρισδιάστατη ψηφιακή τεκμηρίωση με συμβατότητα με τα ιστορικά υλικά και δομήματα, διατηρώντας την αρχιτεκτονική αυθεντικότητα. Η αξιοποίηση των μνημείων, ιστορικών πόλεων και συνόλων με επανάχρηση, σύμφωνα με τις αρχές της κυκλικής οικονομίας, διαμορφώνει στο πεδίο της τοπικής και περιφερειακής ανάπτυξης στο πλαίσιο της αειφόρου διατήρησης της πολιτιστικής κληρονομιάς, με όρους σεβασμού και προστασίας των αξιών, και με την κοινωνία ενημερωμένη και ικανή να μετέχει ουσιαστικά στις πολιτικές που απαιτεί ο νέος σχεδιασμός.

<https://www.ntua.gr/el/news/announcements/item/2032-tmm-ch2021>

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Exploring Cultural
Heritage of the Arab RegionPotential offered for a more balanced
World Heritage ListEXPLORING CULTURAL HERITAGE OF THE ARAB REGION:
POTENTIAL OFFERED FOR A MORE BALANCED WORLD
HERITAGE LIST

Το Αραβικό Περιφερειακό Κέντρο της Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς (ARC-WH) και το Διεθνές Συμβούλιο Μνημείων και Τοποθεσιών (ICOMOS) ανακοίνωσαν την έναρξη της μελέτης **“Exploring Cultural Heritage of the Arab Region: Potential offered for a more balanced World Heritage List”**.

Στόχος της κοινής αυτής πρωτοβουλίας ARC-WH και ICOMOS, είναι να προκληθεί ένας προβληματισμός σχετικά με την ανισορροπία που επικρατεί στον Κατάλογο Παγκόσμιας Κληρονομιάς σχετικά με τις πολιτιστικές τοποθεσίες και να αναλυθούν ορισμένες από τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι αραβικές χώρες.

Η μελέτη παρέχει μια προκαταρκτική αξιολόγηση των πολλά υποσχόμενων θεμάτων και τυπολογιών που θα μπορούσαν τα συμβαλλόμενα αραβικά κράτη να θεωρήσουν ως βάση για μια διευρυμένη κατανόηση της πολιτιστικής κληρονομιάς αλλά και για την επισήμανση θέσεων που συγκεντρώνουν τις δυνατότητες να θέσουν υποψηφιότητα στον Κατάλογο Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς. Η έκδοση είναι διαθέσιμη στους ιστότοπους του ARC-WH και του ICOMOS.

<https://www.icomos.org/en/home-wh/97070-new-publication-exploring-cultural-heritage-of-the-arab-region-potential-offered-for-a-more-balanced-world-heritage-list>

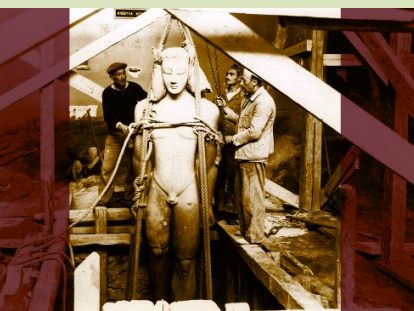
ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Η ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΑΓΑΘΩΝ ΣΕ ΚΑΙΡΟ ΠΟΛΕΜΟΥ
ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ

Στις 22 Δεκεμβρίου 2021 πραγματοποιήθηκε στο Μουσείο Ακρόπολης εκδήλωση του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού για την παρουσίαση της ελληνικής έκδοσης με τίτλο «Η Προστασία των Πολιτιστικών Αγαθών σε Καιρό Πολέμου. Στρατιωτικό Εγχειρίδιο». Στην εκδήλωση συμμετείχαν με ομιλίες εκπρόσωποι των τριών εμπλεκόμενων Υπουργείων (Εξωτερικών, Εθνικής Άμυνας, Πολιτισμού και Αθλητισμού), ενώ στο τέλος πραγματοποιήθηκε συζήτηση ως προς την εφαρμογή της Σύμβασης της Χάγης του 1954 «Προστασία των Πολιτιστικών Αγαθών σε Περίπτωση Ένοπλης Σύρραξης» και των Πρωτοκόλλων της, καθώς και την ανάπτυξη συνεργειών, σε εθνικό επίπεδο, μεταξύ των συναρμόδιων Υπηρεσιών των εμπλεκόμενων Υπουργείων για την αποτελεσματικότερη εφαρμογή των στόχων της Σύμβασης και - κυρίως - τη συντονισμένη κινητοποίησή τους προς αντιμετώπιση των συνεπειών των νέων προκλήσεων σε βάρος της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Η έκδοση, την οποία επιμελήθηκε ο Οργανισμός Διαχείρισης και Ανάπτυξης Πολιτιστικών Πόρων, περιλαμβάνει την ελληνική μετάφραση του «Στρατιωτικού Εγχειριδίου» της UNESCO, η οποία έγινε σε συνεργασία των Υπουργείων Εξωτερικών, Εθνικής Άμυνας και Πολιτισμού και Αθλητισμού, καθώς και παράρτημα με φωτογραφικό και αρχαιολογικό υλικό από το Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο και το Ιστορικό Αρχείο της Διεύθυνσης Εθνικού Αρχείου Μνημείων, το οποίο αποτυπώνει συνοπτικά αλλά με χαρακτηριστικό τρόπο την τιτάνια προσπάθεια που καταβλήθηκε κατά τη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου για τη διάσωση και διαφύλαξη των αρχαιοτήτων του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου.

Το Στρατιωτικό Εγχειρίδιο Προστασίας Πολιτιστικών Αγαθών σε Περίπτωση Ένοπλης Σύρραξης κυκλοφόρησε ως επίσημη έκδοση της UNESCO το Δεκέμβριο του 2016 και αποτελεί, στην ουσία, την πρώτη έκδοση διεθνούς οργανισμού με το συγκεκριμένο αντικείμενο. Αποτελεί έναν πρακτικό οδηγό για την εφαρμογή από τις ένοπλες δυνάμεις των κανόνων του διεθνούς δικαίου για την προστασία των πολιτιστικών αγαθών σε περίπτωση ένοπλης σύρραξης, παρέχοντάς τους την απαραίτητη πληροφόρηση ως προς τις συναφείς υποχρεώσεις τους κατά τη διάρκεια των στρατιωτικών επιχειρήσεων, επίγειων, θαλάσσιων ή εναέριων. Επίσης, το Στρατιωτικό Εγχειρίδιο καλύπτει και το ζήτημα της προστασίας πολιτιστικών αγαθών σε καιρό ειρήνης, ως προπαρασκευαστικού σταδίου τυχόν μελλοντικής ένοπλης σύρραξης, με την ενδεικτική παράθεση συγκεκριμένων μέτρων, όπως η σύνταξη ευρετηρίων, ο σχεδιασμός έκτακτων μέτρων για την προστασία από πυρκαγιά ή από δομική κατάρρευση, η προπαρασκευή για την απομάκρυνση κινητών πολιτιστικών αγαθών, η πρόβλεψη κατάλληλης επιτόπιας προστασίας και ο ορισμός υπεύθυνων αρχών.

Σας προσκαλούμε στην εκδήλωση που διοργανώνει το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού/Διεύθυνση Προϊστοριών και Κλασικών Αρχαιοτήτων με αφορμή την έκδοση του βιβλίου «Η Προστασία των Πολιτιστικών Αγαθών σε Καιρό Πολέμου. Στρατιωτικό Εγχειρίδιο» που θα πραγματοποιηθεί στις 22 Δεκεμβρίου 2021 και ώρα 10.00 στο αμφιθέατρο του Μουσείου Ακρόπολης.

Θα τηρηθούν τα ισχύοντα μέτρα για τον περιορισμό της διασποράς του COVID-19.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Όσοι επιθυμείτε να δημοσιοποιήσετε δραστηριότητες και θέματα που σχετίζονται με την ελληνική και παγκόσμια πολιτιστική κληρονομιά, παρακαλείσθε να αποστέλλετε το σχετικό υλικό στην ηλεκτρονική διεύθυνση newslettericomos@gmail.com. Επισημαίνεται ότι η επιλογή των κειμένων που θα συμπεριλαμβάνονται στο Δελτίο επαφίεται στην κρίση της ομάδας επιμελείας, η οποία διατηρεί σε συνεργασία με τον Πρόεδρο του Ελληνικού ICOMOS το δικαίωμα επεξεργασίας και τελικής επιμελείας του υλικού.

Η ομάδα επιμελείας

Δρ. Κυριάκος Ψαρουδάκης, Αρχαιολόγος
Σοφία Σπυροπούλου, Αρχαιολόγος
Εμορφύλη Παντελιάδου, Αρχιτέκτων Μηχανικός